

การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หنونแควนสุรินทร์

สารนิพนธ์
ของ
นวเนตร สังข์สมบูรณ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
เมษายน 2552

การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หنونแสนสุพรรณ

สารนิพนธ์
ของ
นวเนตร สังข์สมบูรณ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา

เมษายน 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หنونแควนสุรินทร์

บทคัดย่อ
ของ
นวเนตร สังข์สมบูรณ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
เมษายน 2552

นวนเตร สังข์สมบูรณ์. (2552). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง
เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4
หนองแคอนุสรณ์. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาติกานนท์.

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคอนุสรณ์
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2551 ของโรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคอนุสรณ์ จำนวน 45 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่ม
แบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน

แบบการวิจัยที่ใช้ คือ การวิจัยเชิงทดลองแบบ Randomized One - Group Pretest -Posttest
Design ระยะเวลาในการทดลอง 18 คาบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง
เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ
t-test แบบ Dependent Sample

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี
มีประสิทธิภาพ 81.00/83.22

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เกร็ดความรู้
คู่เมืองสระบุรี หลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE DEVELOPMENT OF THAI SUPPLEMENTARY READING BOOKS ON
SARABURI PROVINCE FOR MATHAYOMSUKSA I STUDENTS,
TEDSABAN IV NONGKHAEANUSORN SCHOOL

AN ABSTRACT
BY
NAWANATE SANGSOMBOON

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University

April 2009

Nawanate Sangsomboon. (2009). *The Development of Thai Supplementary Reading Books on Saraburi Province for Mathayomsuksa I Students, Tedsaban IV Nongkhaeanusorn School*. Master's Project, M.Ed. (Secondary school). Bangkok: Graduate school, Srinakarinwirot University. Project Advisor: Assist. Prof. Kachornsri Jatikananda.

The purpose of this research was to development Thai supplementary reading books on Saraburi province for mathayomsuksa I students at Tedsaban IV Nongkhaeanusorn School.

The sample consisted of 45 mathayomsuksa I students in the second semester of the 2008 academic year. They were randomly selected by Cluster Random Sampling and were taught through the Thai supplementary reading books on Saraburi province for eighteen periods. The Randomized One Group Pretest -Posttest Design was used in the study.

The instruments used in this study included the Thai supplementary reading books on Saraburi province and achievement test. The data were statistically analyzed by t-test for Dependent Sample.

The results of this research were:

- 1.The Thai supplementary reading books on Saraburi province attained the index at 81.00/83.22

- 2.The student's learning achievement toward the Thai supplementary reading books on Saraburi province after the experiment was significantly increased at .01 level.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง
เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคอนุสรณ์
ของนวเนตร สังข์สมบูรณ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาทิกานนท์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชุติมา วัฒนะศิริ)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาทิกานนท์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร พานทอง)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษาของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์)
วันที่ เดือน พ.ศ. 2552

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้เป็นอย่างดี เพราะได้รับความกรุณาให้คำปรึกษา และคำแนะนำอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาทิกานนท์ รองศาสตราจารย์ ดร.ชุตินา วัฒนศิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บงอร พานทอง และรองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้ถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็นคำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้งานวิจัยเสร็จสมบูรณ์ และเป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อไป ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาทิกานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม และอาจารย์สุรณี สุขสำราญ ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำอย่างดีในการตรวจสอบ และแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย เป็นผลให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการนวลถนอม คงทน และคณะครูโรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคอนุสรณ์ทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุน อำนวยความสะดวก และเป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณอาจารย์ภัสสร นันทวิจิตร ที่กรุณามอบชั่วโมงสอนในวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้ทำการวิจัยครั้งนี้ รวมถึงขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคอนุสรณ์ ที่ให้ความร่วมมือทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์พจนา อาจารย์วิวัฒน์ สุจริตวิบูลย์ อาจารย์วุฒิ แก้วสารดี อาจารย์เสถียร วรภูมิ และอาจารย์ชูชาติ มงคลไวย โรงเรียนสตรีอ่างทอง ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และเสริมสร้างประสบการณ์ที่ดีในชีวิตให้แก่ผู้วิจัยมาตลอดจนถึงปัจจุบัน

ขอขอบพระคุณเจ้าของเอกสารและงานวิจัยทุกท่านที่ผู้วิจัยได้นำมาอ้างอิงไว้ในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการมัธยมศึกษา กลุ่มการสอนภาษาไทยทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ขอกราบขอบพระคุณคุณตาสำรอง คุณยายวารินทร์ สังข์สมบูรณ์ คุณแม่ และญาติพี่น้องทุกท่านที่ให้ความรักและการอบรมเลี้ยงดูแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี รวมถึงให้การสนับสนุน และคอยให้กำลังใจที่ดีเสมอมา ความดี และคุณค่าที่เกิดประโยชน์จากงานวิจัยนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแก่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

นวเนตร สังข์สมบูรณ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
สมมติฐานในการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม	6
ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม	6
ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม	8
ประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม	9
ลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม	9
ประเภทของหนังสืออ่านเพิ่มเติม	10
รูปแบบของหนังสืออ่านเพิ่มเติม	11
การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม	11
ขั้นตอนการทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม	12
ความสนใจในการอ่านหนังสือของวัยรุ่น	14
งานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับ หนังสืออ่านเพิ่มเติม	15
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดสระบุรี	17
ประวัติจังหวัดสระบุรี	17
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในจังหวัดสระบุรี	21
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	24
ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	24
จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	24
ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	25
ประเภทของแบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	26
ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	35
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	35
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	48
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	48
สมมติฐานการวิจัย.....	48
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	48
วิธีดำเนินการทดลอง.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	51
อภิปรายผล.....	51
ข้อเสนอแนะ.....	54
บรรณานุกรม	55
ภาคผนวก	60
ภาคผนวก ก.....	61
ภาคผนวก ข.....	63
ภาคผนวก ค.....	70
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	90

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงแบบแผนการวิจัยในการทดสอบสมมติฐาน.....	42
2 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องเกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี ตามเกณฑ์ 80/80	47
3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม สาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี	47

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนที่จังหวัดสระบุรี.....	17
2 ตราประจำจังหวัดสระบุรีและคำขวัญจังหวัดสระบุรี.....	19

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคม และเศรษฐกิจ นอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี โลกทัศน์และสุนทรียภาพ โดยบันทึกไว้เป็นวรรณคดีและวรรณกรรมอันล้ำค่า ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้ เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กรมวิชาการ. 2545: 3) ซึ่งสอดคล้องกับ วราภรณ์ บำรุงสกุล (2542: คำนำ) กล่าวไว้ว่า ภาษา เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความเป็นชาติได้อย่างชัดเจน ชาติที่มีภาษาเป็นแบบแผนของตนเองจะแสดงให้เห็นถึงการมีวัฒนธรรมของชนในชาติได้เป็นอย่างดี

สังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากมาย ทั้งด้านเทคโนโลยีและข่าวสาร ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษาในประเทศไทยก็ได้มีการพัฒนาประเทศและการศึกษาด้านการเรียนการสอนภาษาไทยนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่าน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้แสวงหาความรู้และช่วยให้นักเรียนได้เพิ่มพูนความรู้จากข้อเขียน ซึ่งสอดคล้องกับ ก่อ สวัสดิ์พานิช (2532: 50) ที่กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำหรับการแสวงหาความรู้ที่ดีที่สุด นักอ่านที่เก่ง ๆ จะอ่านหนังสือได้อย่างรวดเร็ว จับใจความได้ถูกต้องและจับใจความได้มาก

มีนักเรียนจำนวนมากที่มีปัญหาทางการอ่าน เพราะการอ่านในสังคมไทยยังไม่พัฒนาไปสู่ระดับสากล ซึ่งสอดคล้องกับ บันลือ พฤกษะวัน (2522: 4) ที่กล่าวถึงผลการวิจัยที่สมาคมส่งเสริมการอ่านแห่งประเทศไทยไว้ว่า เด็กวัย 15 - 25 ปี ยังมีทักษะการอ่านไม่ดีพอ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นปัญหาที่จะต้องเร่งแก้ไขพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนให้ดีขึ้น เพราะการขาดทักษะการอ่านทำให้นักเรียนขาดโอกาสในการรับรู้ข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ ที่จะช่วยพัฒนาตนเองและจะส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม ดังที่ รัชมี บุญญะสิทธิ์ (2530: 2) ได้สรุปผลเสียของการขาดทักษะการอ่านไว้ว่าถ้าประชากรอ่านหนังสือไม่ออกย่อมเป็นการยากแก่การพัฒนาประเทศ

การส่งเสริมให้เด็กได้รู้จักค้นคว้าในการอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้นนั้น จารุณี ยอดกัณหา (2540: 2) ได้กล่าวไว้ว่า ควรที่จะปรับปรุงจุดอ่อนของหนังสือดังกล่าว โดยการสร้างหนังสือในรูปแบบที่เร้าความสนใจของเด็ก และเพื่อเป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีนิสัยรักการอ่านมากขึ้น จึงเป็นหน้าที่โดยตรงของครูและนักการศึกษา ควรจะต้องสนใจที่จะศึกษาหาวิธีการสอน จัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ การสอนที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อชักจูง โน้มน้าวจิตใจให้นักเรียนเกิดความสนใจและมีความรู้สึกที่ดีต่อการฝึกทักษะการอ่าน ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนวิชาภาษาไทยต่อไป นั่นคือ หนังสือ

หนังสือจึงเป็นอุปกรณ์สำคัญในการฝึกทักษะการอ่าน และให้มินิสิयरักการอ่าน แม้ในโลกปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทต่อสังคมและชีวิตประจำวันของมนุษย์มากขึ้น แต่เราก็คงพบว่าวิธีการบันทึก หรือถ่ายทอดความรู้ ความคิด ในรูปแบบของหนังสือนั้นนับได้ว่าเป็นมรดกตกทอดที่ไม่ล้ำสมัย ทั้งนี้หนังสือ คือ คลังความรู้ที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา และจัดได้ว่าเป็นชุมทรัพย์ทางปัญญา เป็นคู่มือคนที่จะช่วยยกระดับชีวิตให้มีค่าเพิ่มขึ้น กรมวิชาการ (2541: 5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสือไว้ว่า หนังสือเป็นแหล่งบันทึกข้อมูลและความรู้ต่างๆ ที่ช่วยพัฒนาความสามารถด้านภาษาและทักษะการอ่าน ในการจัดทำหนังสือควรพิจารณาถึงความเหมาะสม ความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้อ่านโดยเฉพาะหนังสือสำหรับเด็ก เป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญเป็นอย่างมากในการจะโน้มน้าวความสนใจของผู้อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับ สวัสดิ์ สุวรรณอักษร (2532: 10) ที่ได้เสนอลักษณะความสำคัญของหนังสือเป็นบทกลอนไว้อย่างน่าสนใจดังนี้ โดยกล่าวว่า

หนังสือดีพัฒนาคนมนุษย์
แม้ยังหยุดอ่านเมื่อใดไม่ได้ผล
แม้ันทุกท่านอ่านทุกวันกันทุกคน
โลกจะล้นด้วยคนดีมีค่าเอย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540: 71) ได้กล่าวไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ซึ่งได้เล็งเห็นความสำคัญของการผลิตและพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับตำราเรียน และหนังสืออ่านประกอบไว้ ดังความตอนหนึ่งว่า รัฐและเอกชนเร่งพัฒนาตำราเรียนและหนังสืออ่านประกอบให้มีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์และรูปเล่มดึงดูดใจผู้อ่านให้มากยิ่งขึ้น แต่หนังสือที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะหนังสือเรียนยังไม่น่าสนใจเท่าที่ควรไม่ดึงดูดความสนใจในการอ่านเพราะส่วนมากมีแต่ตัวหนังสือ มีรูปภาพประกอบที่ดึงดูดความสนใจได้น้อยเมื่อผู้เรียนได้อ่านมักเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่อยากอ่านหนังสือ ทำให้ไม่มีนิสัยรักการอ่าน จึงควรที่จะพัฒนาเพื่อให้เยาวชนหันมาสนใจรักการอ่านมากขึ้น หากหนังสือได้รับการพัฒนาทั้งในด้านรูปเล่มและเนื้อหาให้มีความน่าสนใจ ดึงดูดใจผู้อ่าน ก็จะทำให้วัยรุ่นหันมาสนใจรักการอ่านหนังสือ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ซึ่งหนังสือที่จะพัฒนาขึ้นนั้น อาจเรียกได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ตีพิมพ์จะมีความน่าสนใจตั้งแต่ชื่อเรื่อง สารสำคัญที่ดี ตัวละคร จาก รูปเล่ม
สำนวนภาษา ภาพประกอบ และวิธีการนำเสนอให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยกระตุ้น
ให้เด็กเกิดความสนใจ กระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองในสิ่งต่างๆ นอกเหนือ จากตำราเรียน
กระตุ้นให้เกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้
 อีกทั้งช่วยเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมที่ดีงาม รวมถึงขยายประสบการณ์ให้กว้างขวาง
ยิ่งขึ้น เพื่อให้มีความรอบรู้ทันโลกทันเหตุการณ์อีกด้วย

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจจะพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เกร็ดความรู้
 คู่มือเมืองสระบุรี เพื่อใช้เป็นสื่อประกอบการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 ได้อ่านและศึกษาค้นคว้าเรื่องราวที่น่าสนใจในจังหวัดของตนเองเพื่อให้เกิดความตระหนักและภาคภูมิใจ
 ทั้งยังเป็นการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคอนุสรณ์
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี ที่สร้างขึ้นตามเกณฑ์ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องเกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องเกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี ที่ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80
2. เป็นแนวทางในการให้ความรู้แก่นักเรียน เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี ในรูปแบบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีการนำเสนอเกี่ยวกับสถานที่สำคัญในจังหวัดสระบุรี อันจะเป็นแนวทางปลูกฝังเยาวชนไทยให้มีความรู้ความเข้าใจในถิ่นฐานบ้านเกิดด้วยความภาคภูมิใจ
3. เป็นแนวทางของครูในการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมในสาระการเรียนรู้อื่นๆ ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคอนุสรณ์ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 91 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคอนุสรณ์ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 1 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 45 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

กลุ่มตัวอย่างใช้เวลาในการทดลองจำนวน 18 คาบ สัปดาห์ละ 3 คาบ คาบละ 60 นาที

4. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาในหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 8 หน่วย คือ

หน่วยที่ 1 พระพุทธรูปทองคำ

หน่วยที่ 2 เชื้อนปาส์กซลลิสท์

หน่วยที่ 3 ฐานผลิตอุตสาหกรรม

หน่วยที่ 4 เกษตรนำล้ำแหล่งเที่ยว

หน่วยที่ 5 หนึ่งเดียวกระหึ่มฟ้า และนมดี

หน่วยที่ 6 ประเพณีตักบาตรดอกไม้งาม

หน่วยที่ 7 เหลืองอร่ามทุ่งทานตะวัน

หน่วยที่ 8 ลือลั่นเมืองชุมทาง

5. ตัวแปรที่ศึกษา

5.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

การเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกียรติความรู้
คู่เมืองสระบุรี

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เกียรติความรู้คู่เมืองสระบุรี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่สร้างขึ้นเพื่อส่งเสริมการอ่านและให้ผู้เรียนได้หาความรู้เพิ่มเติม สามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยเรียบเรียงให้เหมาะสมกับวัย และความสามารถในการอ่านของนักเรียน

2. หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกียรติความรู้คู่เมืองสระบุรี หมายถึง หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีสาระเกี่ยวกับสถานที่สำคัญ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเพณีตำนานต่างๆ ในจังหวัดสระบุรี เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาทักษะในการอ่าน และได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง

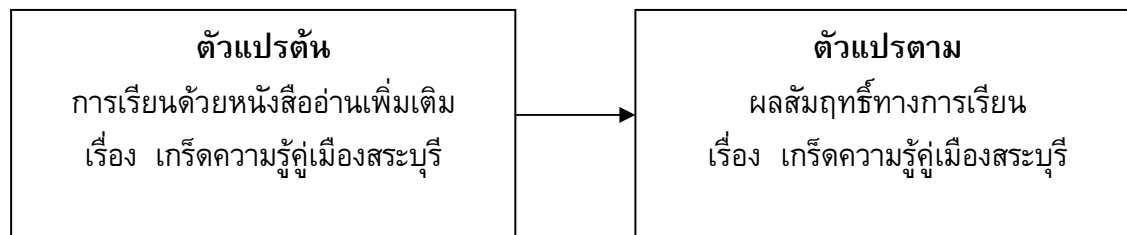
3. การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เกียรติความรู้คู่เมืองสระบุรี หมายถึง การนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเกียรติความรู้คู่เมืองสระบุรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเกียรติความรู้คู่เมืองสระบุรี ไม่ต่ำกว่า 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเกียรติความรู้คู่เมืองสระบุรี ไม่ต่ำกว่า 80

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่วัดจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เกียรติความรู้คู่เมืองสระบุรี ปรนัย 4 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ และทดลองหาคุณภาพแล้ว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี หลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการเรียนรู้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 1.1 ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 1.2 ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 1.3 ประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 1.4 ลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 1.5 ประเภทของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 1.6 รูปแบบของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 1.7 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 1.8 ขั้นตอนการทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 1.9 ความสนใจในการอ่านหนังสือของวัยรุ่น
 - 1.10 งานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดสระบุรี
 - 2.1 ประวัติจังหวัดสระบุรี
 - 2.2 อาณาเขตติดต่อ
 - 2.3 สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในจังหวัดสระบุรี
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.1 ความหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.2 จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.3 ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.4 ประเภทของการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.5 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1.1 ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นส่วนหนึ่งของหนังสือเสริมประสบการณ์ซึ่งจัดเป็นหนังสือสำหรับเด็กประเภทหนึ่ง ที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการอ่าน เป็นหนังสือที่ใช้สำหรับอ่านเพิ่มเติมจากบทเรียน เด็กสามารถเลือกอ่านได้ตามความต้องการหรือความสนใจของตนเอง สำหรับความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้นผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

นงลักษณ์ ขายหาด (2524: 30) ได้ให้ความหมายของคำว่าหนังสืออ่านประกอบไว้ สอดคล้องกันว่า หนังสืออ่านประกอบ คือ หนังสือที่มุ่งส่งเสริมความรู้ มีเนื้อหาเพิ่มเติมรายละเอียดจากบางส่วนของหลักสูตร และมีความเหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านของนักเรียน

ศิวภรณ์ โควศวนนท์ (2533: 13) ได้สรุปความหมายของหนังสืออ่านประกอบว่าเป็น หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้นักเรียนเลือกอ่านตามความสนใจ และความสามารถ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นพบความสามารถ และความสนใจในการอ่านของตน

จินตนา ไบกาชุย (2534: 19) ได้กล่าวถึงหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล หนังสือประเภทนี้เดิมเคยเรียกกันว่า หนังสืออ่านประกอบ

กัญญาพร นิตยะประภา (2534: 39) ได้ให้ความหมายของคำว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า เป็นแบบเรียนอีกชนิดหนึ่ง ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ แต่เป็นหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเพิ่มเติมไปจากหนังสือแบบเรียน หรือเพิ่มเพื่อประกอบหนังสือแบบเรียนให้สมบูรณ์ขึ้น เป็นหนังสือที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะนอกจากจะให้ความรู้เพิ่มเติมแล้ว การเสนอเรื่องหรือการเขียนนำอ่าน และอ่านเพลินกว่าหนังสือแบบเรียน ซึ่งส่วนใหญ่มักจะมีแต่ข้อเท็จจริง สำหรับเด็กเริ่มอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมจะช่วยให้การอ่านแตกฉานขึ้น

อัจฉรีย์ คงเจริญเขตต์ (2540: 14) ได้สรุปว่า หนังสืออ่านประกอบ หรือหนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นหนังสือที่เรียบเรียงขึ้นเพื่อเพิ่มเติมเนื้อหาความรู้วิชาต่างๆ ให้กว้างขวางและลึกซึ้ง นอกเหนือจากหนังสือแบบเรียน โดยมีรายละเอียดเฉพาะเรื่อง และการมีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านของนักเรียน และนักเรียนสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้เลือกอ่านทั้งในและนอกเวลาเรียน เพื่อก่อให้เกิดความรู้และความเพลิดเพลิน

บุษราคัม ศรีจันทร์ (2541: 31) ได้กล่าวถึงความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ หนังสือที่มีเนื้อหาเพิ่มเติมไปจากหนังสือเรียน สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมกับวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล มีวิธีการเสนอเรื่อง หรือการเขียนเรื่องนำอ่าน สนุกเข้มข้น ผ่องคดี และเร้าความสนใจของเด็ก

มนัส ศรีทอง (2547: 22) ได้สรุปความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า เป็นหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนได้ เพิ่มเติมจากหนังสือแบบเรียน เรียบเรียงขึ้นเพิ่มเติมนอกเหนือจากหลักสูตร แต่ไม่ได้กำหนดเป็นหนังสือเรียน มีรายละเอียดเฉพาะเรื่อง แต่มีสาระที่อ้างอิงหลักสูตร จัดทำขึ้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจให้เหมาะสมกับวัย และความสามารถในการอ่านของนักเรียน

จากการศึกษาความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม หรือหนังสืออ่านประกอบเป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อเพิ่มเติมเนื้อหาความรู้วิชาต่างๆ ให้กว้างขวางนอกเหนือจากหนังสือแบบเรียน โดยมีรายละเอียดเฉพาะเรื่องแตกต่างกันออกไป มีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ เหมาะสม

กับวัย และความสามารถในการอ่านของนักเรียน นักเรียนสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง โดยสามารถเลือกอ่านได้ทั้งในและนอกเวลาเรียน เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเพลิดเพลิน เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้อีกทางหนึ่ง

1.2 ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสือเป็นสื่อที่จะพาให้มนุษย์เข้าใจในสิ่งต่างๆ ทำให้ชีวิตก้าวหน้าและพัฒนาให้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมในชาติและในโลกได้ นักเรียนเป็นวัยที่เริ่มต้นที่จะศึกษาชีวิตในสังคมโลก การอ่านจึงจำเป็นสำหรับเด็กวัยเรียนอย่างยิ่ง ซึ่งมีผู้ที่กล่าวถึงความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2520: 5-6) ได้กล่าวถึงหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ 2 ประเด็น ดังนี้

1. สำหรับครู ครูทำหน้าที่สอนและช่วยนักเรียนให้มีความรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด หรือตามเนื้อหาที่มีในหนังสือเรียน จำเป็นที่ครูจะต้องมีความรู้มากกว่าที่ปรากฏในหนังสือเรียน ครูจะต้องหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสืออื่นๆ เพื่อเตรียมการสอน เพื่อตอบข้อซักถาม ตลอดจนเพื่อแนะนำให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องต่างๆ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองให้กว้างขวางขึ้นตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ครูจึงต้องรู้จักหนังสืออื่นๆ ดังกล่าวให้มากพอที่จะทราบว่าหนังสือเล่มใดมีความยากง่ายเหมาะสมแก่นักเรียนที่จะอ่าน และทำความเข้าใจได้เอง

2. สำหรับนักเรียน ถ้านักเรียนอ่านหนังสือสำหรับวิชาหนึ่งเพียงเล่มเดียว ความรู้ที่ได้คงจะแคบไป เพราะหนังสือบรรจุเนื้อหาสาระประโยชน์ตามที่หลักสูตรกำหนดเพื่อหวังผลให้เกิดแก่นักเรียนในระดับปานกลางเท่านั้น การได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตลอดจนการได้แลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้ศึกษามาถ่ายทอดความคิดระหว่างกัน จะช่วยให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรได้ดีขึ้น

ประเทิน มหาพันธ์ (2523: 6) กล่าวว่า การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องใช้อยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมที่มีความเจริญ ยิ่งเจริญมากเท่าใดก็ดูเหมือนจะต้องใช้การอ่านมากขึ้นเท่านั้น การอ่านยังทำให้ผู้อ่านเป็นผู้ทันต่อเหตุการณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

จวีวรรณ บุญการี (2537: 42) ได้สรุปความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า เป็นหนังสือที่ช่วยส่งเสริมการอ่านให้ผู้อ่านเกิดความงอกงามทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคม เป็นแหล่งเพิ่มพูนความรู้และยังเป็นเครื่องปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีงามอื่นๆ อีกด้วย

อัจฉรีย์ คงเจริญเขตต์ (2540: 16) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสืออ่านประกอบไว้ว่า หนังสืออ่านประกอบเป็นสื่อการสอนที่มีความจำเป็นทั้งต่อผู้สอนและผู้เรียน เป็นหนังสือที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น ให้ผู้อ่านเกิดความเจริญงอกงามทั้งทางด้านสติปัญญา อารมณ์และยังเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านอีกด้วย

ดังนั้น จึงสรุปความสำคัญหนังสืออ่านเพิ่มเติมได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นสื่อการสอนที่มีประโยชน์ทั้งต่อผู้สอนและผู้เรียน เป็นหนังสือที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น ช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านและเป็นแหล่งในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม รวมทั้งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน

1.3 ประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

อโนมา ไม้มอม (2542: 21) ได้กล่าวไว้ว่า หนังสือสำหรับเด็กมีคุณค่า ช่วยให้เด็กได้รับข่าวสาร ความรู้ ความคิดจากการอ่านหนังสือ มีความรอบรู้ทันเหตุการณ์ ช่วยให้เด็กเกิดจินตนาการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่งเสริมเชาว์ปัญญา สนองความต้องการและความสนใจของเด็ก เตรียมความพร้อมในการฝึกอ่าน การฟัง การพูด การเขียน ส่งเสริมวัฒนธรรมและจริยธรรม ได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่านหนังสือและเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการแสวงหาความรู้ รวมทั้งประสบการณ์เพื่อการพัฒนาตนและการแก้ปัญหาต่าง ๆ ไป

มนัส ศรีทอง (2547: 23) ได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ดีนั้น จะสามารถพัฒนาทางด้านสติปัญญาให้เจริญงอกงามได้ เพราะมีความสำคัญในการช่วยเสริมคุณค่าในการอ่านได้หลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถใช้เป็นเครื่องมือส่งเสริมการเรียนการสอนให้ลึกซึ้ง กว้างขวางยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมช่วยให้เด็กได้รับความรู้ ความคิดจากการอ่านหนังสือ ส่งเสริมให้เด็กมีความคิดจินตนาการในทางสร้างสรรค์ และพัฒนาสติปัญญาได้อย่างลึกซึ้ง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ได้อย่างดียิ่งขึ้น

1.4 ลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

บันลือ พฤกษ์วัน (2536: 56-57) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะหนังสืออ่านประกอบหรือหนังสือเสริมประสบการณ์ที่ดีนั้นจะช่วยเสริมความเข้าใจได้กว้างขวางลึกซึ้งตามลักษณะแห่งวัยและช่วยเสริมคุณค่าในการอ่านสำหรับเด็กได้หลายด้านด้วยกัน คือ

1. เสริมสร้างความสนใจในการอ่าน เพราะอ่านแล้วสนุกประทับใจ
2. เสริมสร้างประสบการณ์ ขยายประสบการณ์เฉพาะเรื่องได้กว้างขวางลึกซึ้ง
3. ช่วยให้เด็กได้เข้าใจความหมายของคำศัพท์ คำอรรถ ตลอดจนการใช้ภาษาหลายรูปแบบ นับเป็นการเสริมสร้างทักษะในการอ่านที่ดี
4. ช่วยปูพื้นฐานเตรียมความพร้อมในการฝึกอ่าน ฟัง พูด ฝึกเขียนเลียนแบบนับเป็นส่วนสำคัญและจำเป็นอย่างมากสำหรับเด็กแรกเรียนและเริ่มเรียนในชั้นใหม่ๆ
5. ช่วยส่งเสริมให้รักการอ่าน การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ตลอดจนสนองความต้องการของเด็กที่ต้องการอิสระในบางขณะ
6. ช่วยเชื่อมช่องว่างระหว่างทางบ้านกับตัวเด็กเองในด้านความบกพร่องในความรู้สึกละเลิงใจโดยการหาสิ่งทดแทนจากการอ่าน

7. ช่วยเสริมสร้างพื้นฐานในการเรียนวรรณคดีและให้รู้รสความไพเราะในทางภาษาได้ดี
8. ช่วยเสริมสร้างทักษะการอ่านให้เด็กสามารถอ่านได้คล่องแคล่วรวดเร็ว
9. ช่วยให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเองและสามารถค้นคว้าหาความรู้ได้จากหนังสือเสริม

ประสบการณ์ทุกประเภท

อัจฉริย์ คงเจริญเขตต์ (2540: 20) ได้สรุปลักษณะของหนังสืออ่านประกอบที่ดีไว้ว่า หนังสืออ่านประกอบที่ดีต้องมีเนื้อหาตรงกับความสนใจ ความต้องการของเด็กและช่วยส่งเสริมความรู้ของเด็กในด้านต่างๆ เนื้อเรื่องมีความสนุกสนาน ชัดเจน เหมาะสมในการใช้เป็นเครื่องกระตุ้นให้อยากอ่าน เป็นหนังสือที่อ่านเข้าใจง่าย ใช้ภาษาที่ดี ขนาดของเรื่องไม่สั้นหรือยาวเกินไป มีภาพประกอบและชื่อเรื่องสอดคล้องกัน ตัวอักษรที่ใช้เหมาะสมกับวัยของเด็ก

ลักขณา รอดสน (2540: 32) ได้กล่าวสรุปลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ดีไว้ว่า ต้องมีเนื้อหาตรงกับความสนใจ ความต้องการของเด็ก และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ส่งเสริมทักษะด้านการอ่าน มีความเพลิดเพลิน ตลอดจนส่งเสริมจินตนาการและความมั่นใจให้กับเด็ก

จากการศึกษาลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติมแล้วนั้น สรุปได้ว่า ควรเป็นหนังสือที่มีลักษณะให้เนื้อหาสาระความรู้ ทำให้เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม ไม่มีเรื่องชวนฝัน แต่กระตุ้นให้เกิดจินตนาการ เกิดความคิดสร้างสรรค์ เป็นหนังสือที่อ่านแล้วสามารถเข้าใจเป้าหมายของเรื่องได้ชัดเจน มีเรื่องยาวกว่าเด็กวัยอื่น

1.5 ประเภทของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีจุดประสงค์ให้ผู้อ่านได้เนื้อหาสาระ ความรู้และความคิดในวิชาต่างๆ อย่างเข้าใจแจ่มแจ้ง โดยใช้ประกอบการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียนและใช้ในการค้นคว้าจัดทำรายงานของนักเรียน ซึ่งผู้อ่านจะต้องอ่านให้เข้าใจเนื้อหาอย่างรวดเร็วและแจ่มแจ้ง โดยมีผู้แบ่งประเภทของการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

สมศักดิ์ ศรีมาโนชน์ (2523: 1-2) ได้แบ่งประเภทของการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

1. เขียนเป็นร้อยแก้ว การเขียนเป็นร้อยแก้ว มีวิธีการเขียนหลายแบบ แต่ที่เหมาะสมกับเด็กควรมีลักษณะดังนี้ คือ

1.1 เขียนแบบเล่าหรือบรรยาย

1.2 เขียนแบบสนทนาเหมาะสมมากที่สุด เพราะมีการสนทนาระหว่างตัวละครกับตัวละคร ซึ่งดีกว่าการเขียนพรรณนาโวหารหรือบรรยายโวหาร

1.3 เขียนแบบบรรยายรายละเอียดและสรุปข้อคิดภายหลังหรือให้ข้อคิดก่อนแล้วบรรยายรายละเอียดทีหลัง

1.4 เขียนตั้งคำถามอะไรเอ่ย

2. เขียนเป็นร้อยกรอง หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง มีลักษณะการประพันธ์ง่ายๆ เหมาะสมกับเด็ก เช่น คำคล้องจองสั้นๆ กลอนแปด กลอนหก กาพย์ยานี 11 กาพย์สุรางคนางค์ 28 และการประพันธ์ที่ไม่เหมาะสมกับเด็ก คือ ฉันท์ โคลงฉันท์ กลบท

1.6 รูปแบบของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ถวัลย์ มาตรฐาน (2539: 31) ได้กล่าวถึงรูปแบบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยทั่วไปจะมีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า แต่หนังสือสำหรับเด็กที่เรียกว่าหนังสือส่งเสริมการอ่าน หรือหนังสืออ่านเพิ่มเติม จะมีรูปแบบอยู่ 4 รูปแบบด้วยกัน

1. หนังสือไคคัท เป็นหนังสือที่ตัดเป็นรูปต่างๆ เช่น วงกลม รูปดาว รูปรถ รูปตะกร้า เป็นต้น
2. หนังสือป๊อปอัพ (pop-up) คือ หนังสือสามมิติ เมื่อเปิดหนังสือออกมาจะมีรูปต่างๆ ยื่นขยายออกมาจากหน้าหนังสือ เป็นภาพบ้านยื่นออกมา มีประตูหน้าต่างที่เปิดได้ เป็นภาพสัตว์ที่ลุกขึ้นนั่ง ยืน นอน ในต่างประเทศที่การพิมพ์ก้าวหน้า หนังสือประเภทนี้จะมีเสียงประกอบด้วย
3. หนังสืออัพไรท์ (up-right) คือ หนังสือแนวตั้งปกติ
4. หนังสือออบลอง (oblong) เป็นหนังสือแนวนอนทั่วๆ ไป

1.7 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็กนั้นมีหลักสำคัญที่ควรคำนึงถึงหลายประการ ดังที่ วิริยะ สิริสิงห (2537: 2) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญๆ ในการเขียนเรื่องให้ประทับใจผู้อ่านไว้ดังนี้

1. บทนำต้องเร้าใจผู้อ่านทันที
2. ตัวละครต้องมีชีวิตชีวา ซึ่งแสดงออกในการกระทำและคำพูดที่เป็นไปตามธรรมชาติของตัวละครนั้นๆ
3. ต้องมีการกระทำซึ่งจะดำเนินเรื่องไปสู่เป้าหมายโดยมีเหตุการณ์ตามลำดับไปสู่จุดยอดซึ่งตรงกับเป้าหมายนั้น
4. ต้องมีการต่อสู้กันหรือเกิดมีปัญหาคือตัวเอกต้องประสบ ตัวเอกจะต้องแก้ปัญหาด้วยการต่อสู้กับสิ่งหนึ่งสิ่งใด คนหนึ่งคนใดหรือด้วยการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง
5. ต้องสร้างความตื่นเต้น ระทึกใจแก่ผู้อ่านตลอดเวลาว่าต่อไปจะเกิดอะไรขึ้นหรือจะจบลงอย่างไร

นอกจากนี้หลักสำคัญในการเขียนหนังสือให้น่าสนใจแล้ว หทัย ตันหยง (2529: 56-59) ได้เสนอแนวทางในการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กโตและหนังสือสำหรับวัยรุ่นโดยสรุปไว้ว่า เด็กโต คือ ช่วงอายุ 8-11 ขวบ หนังสือสำหรับเด็กวัยนี้จะมีความชัดเจนในโครงสร้างและเนื้อหา ขนาดและจำนวนภาพน้อยกว่าหนังสือสำหรับเด็กเล็ก เพิ่มคำในประโยคมากขึ้น ขนาด 15-18 คำ ประเภทบันเทิงคดี เด็กจะชอบอ่านเรื่องที่ยาวขึ้น แต่ใช้ภาษาง่ายๆ เน้นตัวละครให้เด่น จริงจังมากกว่า เนื้อเรื่องประเภทสารคดี เด็กหญิงชอบการบ้านการเรือน ประดิษฐ์เครื่องใช้ เด็กชายชอบเครื่องยนต์กลไก แต่ที่สำคัญของหนังสือสำหรับเด็กในวัยนี้ คือ ต้องแฝงคุณธรรม คติธรรม และเป็นเรื่องที่เป็นจริงไม่เพ้อฝัน ส่วนวัยรุ่นนั้นเป็นวัยที่มีพัฒนาการซับซ้อน มีพฤติกรรมที่ต้องให้ผู้ใหญ่ขบคิดซึ่งจะแบ่งแต่ละช่วงวัย ดังนี้

วัยรุ่นเริ่มตั้งแต่เด็กอายุช่วงปลายของ 11 ขวบ มีลักษณะคล้ายคลึงกับเด็กโตช่วงปลาย เด็กชายชอบอ่านหนังสือวิทยาศาสตร์ เครื่องยนต์กลไก การผจญภัย เด็กหญิงชอบเรื่องเลื่องลือ การบ้านการเรือน ความรักความเมตตา อ่อนโยน

วัย 12 ขวบ เริ่มมีความสามารถอ่านเรื่องราวที่ซับซ้อนมากขึ้น เริ่มสนใจสังคมภายนอกมากขึ้น

วัย 13 ปี เริ่มชอบงานอดิเรก ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ มีอุดมคติ

วัย 14 ปี เป็นช่วงวัยรุ่นที่สมบูรณ์ เริ่มวางรูปแบบความคิดเป็นของตัวเอง ความสนใจในการอ่านลดลง ชอบอ่านเรื่องราวที่มีสาระสั้น อ่านฉาบฉวย

วัย 15 ปี เริ่มมีนิสัยอ่านหนังสืออย่างรวดเร็ว มักรีบอ่านอย่างกระตือรือร้นแต่ไม่ลึกซึ้ง ถ้ามีใครนำหนังสือสำหรับเด็กเล็กมาให้อ่านจะแสดงความไม่พอใจแต่ก็จะชอบแอบอ่านลับหลังคนอื่นบ้างในตอนที่สนุก

วัย 16-17-18 ปี แสดงตนว่าเป็นผู้ใหญ่อย่างเต็มที่ มีรสนิยมเป็นตัวของตัวเอง เริ่มสนใจเขียนหนังสือมากกว่าการอ่าน

อย่างไรก็ตามหนังสือสำหรับวัยรุ่นนั้นเด็กหญิงกับเด็กชายมีความแตกต่างกัน เด็กชายจะชอบอ่านสารคดี ชอบเรื่องที่มีลีลาฉับไว การต่อสู้ผจญภัย เรื่องในเชิงวิทยาศาสตร์ ส่วนเด็กหญิงชอบอ่านนวนิยาย ชอบเรื่องที่มีลีลาอ่อนโยน นุ่มนวล ความสวยงามและเรื่องในเชิงจินตนาการ ดังนั้นผู้จัดทำหนังสือสำหรับเด็กโต และวัยรุ่นจึงมีปัญหาซับซ้อนมากแต่ก็มีหลักการสร้างหนังสือที่ตอบสนองความต้องการของเด็กโตและวัยรุ่นได้ คือ หนังสือควรมีเนื้อหามากกว่าภาพ เรื่องควรยาวมากกว่าเด็กวัยอื่น เป็นหนังสือที่ไม่มีเรื่องขอบฝันและควรสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของเด็ก

1.8 ขั้นตอนการทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากแนวคิดของ จินตนา ไบกาซูยี (2542: 31-53) ซึ่งมีรายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ดังนี้ คือ

ขั้นแรก

1. เขียนประเภทของหนังสือให้ชัดเจนว่าจะเขียนรูปแบบใด นิทาน นิยายร่วมสมัย เรื่องสั้น สารคดี ฯลฯ โดยเน้นความบันเทิงหรือสาระการเรียนรู้ หรือคติสอนใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง กำหนดให้แน่นอนและบันทึกไว้

2. เขียนแก่นเรื่อง อย่างชัดเจนเพียงเรื่องเดียวสำหรับหนังสือแนwbันเทิงคดีและเขียนวัตถุประสงค์หรือแนวคิดหลักของเรื่องของหนังสือสารคดี

3. เขียนโครงสร้างเนื้อหาสำหรับหนังสือแนวสารคดีหรือหนังสือแนววิชาการ

4. เขียนโครงเรื่องอย่างคร่าวๆ สำหรับหนังสือบันเทิงคดี โดยมีเหตุการณ์ที่น่าสนใจในตอนต้นของเรื่อง ตอนกลางของเรื่องและตอนปลายของเรื่อง ทั้งนี้เหตุการณ์ต่างๆ จะต้องกำหนดจุดที่เร้าใจที่สุดหรือเหตุการณ์ที่น่าตื่นเต้น ซึ่งเป็นจุดสุดยอดของเรื่องที่จะคลี่คลายปัญหา ทุกอย่างอันจะนำไปสู่ตอนจบเรื่อง

5. เขียนโครงเรื่องย่อๆ ลงในกระดาษ อ่านบททวนดูโครงเรื่องให้ถูกใจ
6. กำหนดวิธีการเขียนบทนำเรื่อง หรือการขึ้นต้นเรื่อง การดำเนินเรื่องตอนกลาง และตอนปลายของเรื่อง ซึ่งนำไปสู่ตอนจบอย่างละเอียด
7. สร้างตัวละครและอุปนิสัยให้ชัดเจน โดยเฉพาะตัวละคร ตัวเอก เช่น กำหนดอายุ รูปร่าง นิสัยใจคอ เป็นต้น
8. สร้างรายละเอียดของฉากซึ่งได้แก่ บ้าน สถานที่ ถนนหนทาง บริเวณที่เรื่องราวเกิดขึ้น กำหนดยุคสมัย ระยะเวลาและฤดูกาลให้ถูกต้อง รวมทั้งเสื้อผ้าที่ตัวละครแต่งให้ถูกต้องตามยุคสมัยด้วยเพราะเรื่องสำหรับเด็กส่วนใหญ่ใช้ภาพแสดงรายละเอียดข้อปลีกย่อยเหล่านี้
9. ทบทวนดูว่าโครงเรื่องสนุก เป็นที่น่าสนใจ (ผู้เขียน) หรือไม่ แล้วนำไปเล่าให้เด็ก 2-3 คนฟัง เพื่อดูว่าเด็กสนุกในการฟังหรือไม่
10. ตรวจสอบว่าแก่นเรื่องที่แทรกหรือพรรณนาหรือคุณธรรมที่กำหนดไว้ยังคงอยู่ในโครงเรื่องที่ชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจหรือไม่ มีลักษณะแอบแฝงอยู่ในเรื่องอย่างแนบเนียนหรือแยกออกเป็นคำสอนอย่างชัดเจนต่างหากจนดูเป็นคำสอนในตอนจบหรือไม่ ปรับปรุงแก้ไขจนพอใจ
11. ตรวจสอบว่าโครงเรื่องมีการเคลื่อนไหวดีหรือไม่ ตัวละครสำคัญเป็นผู้ดำเนินเรื่องอย่างราบรื่นหรือไม่ เหตุการณ์ต่างๆ สอดคล้องรับกันดี มีเหตุผลดีหรือไม่
12. กำหนดความยาวของเรื่อง จะใช้ประมาณกี่หน้า

ขั้นที่สอง

1. ลงมือเขียนเรื่องอย่างละเอียดตามที่กำหนดไว้ในขั้นแรกแล้วตั้งชื่อเรื่อง
2. ทวนดูว่าชื่อเรื่องเหมาะกับเรื่องหรือไม่ เนื้อเรื่องน่าเชื่อถือหรือไม่ เรื่องค่อยๆ ดำเนินไปอย่างเหมาะสมหรือไม่ ตั้งแต่ตอนต้นเรื่อง ตอนกลางเรื่อง ตอนจบเรื่อง ทั้งหมดมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันหรือไม่ แก่นเรื่องที่เน้นมีอยู่ตลอดเรื่อง สม่่าเสมอหรือไม่ ดูว่าเรื่องมีการขึ้นต้นอย่างเฉียบขาดดึงดูดความสนใจได้หรือไม่ ปัญหาของตัวละครสำคัญได้รับการแก้ไขอย่างมีเหตุผลและสนุกเร้าความสนใจของผู้อ่านหรือไม่
3. เขียนเรื่องด้วยลายมืออ่านง่าย เก็บเอาไว้สักระยะหนึ่งแล้วนำมาอ่านใหม่ จนกว่าจะพอใจโดยไม่ปรับปรุงแก้ไขอีกแล้ว จากนั้นนำไปให้เพื่อนที่สนิทอ่านเพื่อฟังความคิดเห็น ต่อจากนั้นนำไปให้เด็กอ่าน 2-3 คน เพื่อดูว่าอ่านเข้าใจเรื่องโดยตลอด มีคำยากที่ไม่เข้าใจ ชอบเรื่องหรือไม่ และสามารถสรุปเรื่องในตอนจบได้หรือไม่ จากนั้นปรับปรุงจนพอใจ

ขั้นที่สาม

1. อ่านบททวนเรื่องโดยตลอดอีกครั้งหนึ่ง เพื่อตรวจสอบสำนวนภาษาที่ใช้และความกลมกลื่นของเรื่อง
2. ลงมือเขียน (หรือพิมพ์ใส่กระดาษ) ด้วยลายมือที่ชัดเจน
3. ถ้าจัดทำต้นฉบับเรื่องที่เป็นหนังสือการ์ตูน จะต้องจัดทำเป็นบทสคริปต์ละคร มีคำพูดโต้ตอบและคำบรรยายเรื่องนำมาลงจัดภาพคร่าวๆ ดูให้เหมาะสมกับคำบรรยายเรื่องและคำพูดสนทนา

4. ควรจัดทำต้นฉบับในลักษณะ “ดัมมี่” ซึ่งเป็นรูปเล่มจำลอง กำหนดเนื้อเรื่องลงในแต่ละหน้าพร้อมเลขหน้า ถ้าเป็นไปได้กำหนดรายละเอียดภาพลงไปด้วย อาจจะเป็นภาพหยาบๆ หรือเว้นที่ไว้สำหรับใส่ภาพ จะช่วยให้เรื่องกับภาพแต่ละหน้ามีความผสมกลมกลืนและอ่านราบรื่นได้ โดยตลอดและยังช่วยให้ผู้อ่านสามารถจัดภาพประกอบลงในหน้าได้สวยงามและเหมาะสมกับเรื่องด้วย

5. เมื่อจัดทำต้นฉบับเสร็จเรียบร้อยแล้ว อ่านทบทวนต้นฉบับอีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งสุดท้าย เพื่อตรวจดูความเรียบร้อยของทุกอย่างในต้นฉบับ โดยเฉพาะตัวสะกด และวรรคตอน

6. เริ่มลงมือวาดภาพประกอบหรือจัดหาภาพประกอบตามเรื่อง การวาดภาพประกอบให้วาดลงในกระดาษต่างหาก ไม่วาดภาพลงในต้นฉบับเรื่องหรือในดัมมี่

จากขั้นตอนการทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่าการทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้สร้างจะต้องศึกษาหาความรู้เรื่องวิธีการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้เข้าใจอย่างละเอียดเป็นอันดับแรกเสียก่อน แล้วจึงสำรวจตัวเองว่าจะเขียนเพื่อจุดประสงค์อะไร ให้ใครอ่าน กำหนดโครงสร้างเนื้อหาอย่างคร่าวๆ เลือกแนวที่ต้องการเขียน กำหนดชื่อเรื่อง ออกแบบหนังสือ นำเนื้อหาที่ได้มาจัดรูปเล่มตลอดจนถึงการจัดหน้าต่างๆ ของหนังสือที่แต่ง นำมาจัดทำต้นฉบับและส่งพิมพ์เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1.9 ความสนใจในการอ่านหนังสือของวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านร่างกายและจิตใจ จึงมีความสนใจที่จะหาความรู้ในสิ่งต่างๆ ทั้งที่เกี่ยวกับตนเองและสิ่งแวดล้อม โดยสื่อที่น่าจะสนองความต้องการก็ได้เป็นอย่างดีหนึ่ง ก็คือ หนังสือ ซึ่ง สนั่น มีชันหมาก (2537: 91) ได้กล่าวถึงการอ่านของวัยรุ่นไว้ดังนี้

วัยรุ่นมีความสนใจและชอบอ่านหนังสือเกือบทุกชนิด ในเด็กหญิงจะชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตในบ้าน ในโรงเรียน เริ่มอ่านเกือบทุกอย่างไม่ชอบหนังสือที่เป็นวิชาการจนเกินไปชอบอ่านเรื่องที่มีลีลาอ่อนโยน นุ่มนวล ความรัก ความสวยงามและชอบอ่านเรื่องเกี่ยวกับเด็กในวัยเดียวกับตนเอง ทั้งเด็กชายและเด็กหญิง

นอกจากนี้ สุขุม เฉลยทรัพย์ (2529: 134) ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงการอ่านของวัยรุ่น สรุปได้ว่า การอ่านหนังสือของวัยรุ่นจะช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เกิดแนวความคิดใหม่ๆ สามารถชี้แนะแนวทางการตัดสินใจ เลือกทางแก้ปัญหาได้และการที่วัยรุ่นมีความสนใจในหนังสือนั้น ลักษณะรูปเล่มของหนังสือก็มีส่วนช่วยในการตัดสินใจให้วัยรุ่นเลือกอ่านหนังสืออีกด้วย ซึ่งวัยรุ่นจะไม่ชอบหนังสือที่หนาและใหญ่เกินไป แต่จะชอบตัวหนังสือที่โปร่งตา มีบทสนทนามากกว่าพรรณนาหรือบรรยาย ดำเนินเรื่องเร็วและลักษณะรูปเล่มไม่ควรให้มองดูว่าเป็นหนังสือเด็กจนเกินไป

การสร้างหนังสือสำหรับวัยรุ่น ผู้สร้างควรคำนึงถึงลักษณะของหนังสือสำหรับวัยรุ่นด้วยดังที่ จีวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527: 149) ได้กล่าวเกี่ยวกับหนังสือสำหรับเด็กวัยรุ่นไว้ว่า

1. เนื้อหาอยู่ในความสนใจของเด็กวัยรุ่นทั้งหญิงชาย ซึ่งมีความสนใจแตกต่างกัน
2. ภาษาใช้สำนวนง่ายๆ ภาษาที่เด็กวัยรุ่นนิยมใช้แต่ไม่ใช่คำแสลง

3. ไม่เป็นการสั่งสอน แต่แนะนำและยกตัวอย่างให้เห็นจริง
4. มีภาพประกอบบ้างเพื่อให้เข้าใจดี ทั้งสีและขาวดำ
5. มีทั้งสารคดี นวนิยาย แบบเรียนและหนังสืออ้างอิง
6. มุ่งให้สร้างจินตนาการและเกิดความคิดสร้างสรรค์
7. ตัวหนังสือธรรมดา
8. เป็นลักษณะฉบับกระเป๋
9. เนื้อเรื่องสมจริง เป็นเรื่องของเด็กในวัยเดียวกันและเรื่องราวต่างๆที่น่าสนใจ
10. หน้าปก ภาพวาดน่าสนใจ มีศิลปะ
11. ความยาว 150-200 หน้าขึ้นไป

ส่วนต่างๆของหนังสือควรมีตามความเหมาะสมของเด็กแต่ละวัย

นอกจากนี้ สนั่น มีชั้นหมาก (2537: 92) กล่าวถึงลักษณะของหนังสือสำหรับวัยรุ่นไว้ว่า

1. หนังสือสำหรับวัยรุ่นที่สนองความรู้สึกของวัยรุ่นว่าเป็นผู้ใหญ่กว่าวัยของตัวเอง หนังสือจึงมีลักษณะเกินวัยไปบ้าง

2. เป็นหนังสือเรื่องยาวกว่าเด็กวัยอื่น
3. เป็นหนังสือที่ไม่มีเรื่องชวนฝันโดยเด็ดขาด
4. เป็นหนังสือที่มีเนื้อหามากกว่าภาพ
5. เป็นหนังสือที่มีแนวสัจนิยม
6. เป็นหนังสือที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของวัยรุ่น

กล่าวสรุปได้ว่า การอ่านหนังสือของวัยรุ่นจะช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ชี้แนะแนวทางการตัดสินใจให้กับวัยรุ่น สามารถเลือกทางแก้ปัญหาได้ ซึ่งทั้งนี้ วัยรุ่นมีความสนใจในการอ่านหนังสือเกือบทุกชนิด ชอบอ่านเรื่องที่เกี่ยวกับเด็กในวัยเดียวกับตนเอง หนังสือไม่ควรเป็นวิชาการจนเกินไป รูปเล่มของหนังสือไม่ควรใหญ่และหนา ตัวหนังสือมีลักษณะที่โปร่งตาและควรมีรูปภาพประกอบ ดังนั้นในการผลิตหนังสือสำหรับวัยรุ่นจึงควรผลิตหนังสือให้มีลักษณะที่มีความเหมาะสมกับวัย ให้ประโยชน์สูงสุดเพื่อที่จะสามารถพัฒนาวัยรุ่นในทุกๆ ด้าน

1.10 งานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่าน

เพิ่มเติม

ลักขณา รอดสน (2540: บทคัดย่อ) ได้ทำการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาชาวบ้าน เรื่อง เรือ...สายน้ำ...และชีวิตชาวปทุมธานี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัด ปทุมธานี โดยทำการศึกษาทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง ปทุมธานี จำนวน 40 คน ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า ด้านการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมอยู่ในระดับดี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อโนมา ไม่นอม (2542: บทคัดย่อ) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีของวัยรุ่น เรื่อง สร้างเสน่ห์ด้วยการกิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านยาวิ - ห้วยโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 33 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมส่งเสริมสุขภาพที่ดีของวัยรุ่น เรื่อง “สร้างเสน่ห์ด้วยการกิน” มีประสิทธิภาพ 80.43/80.13 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมอยู่ในระดับดีมากในทุกด้าน

กิตติยา กิตติมงคล (2551: บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เรื่อง ประเพณีไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนนานาชาติฮาร์โรว์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 25 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ประเพณีไทย ผลจากการศึกษาพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ประเพณีไทย มีประสิทธิภาพ 86.10/85.80 และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ประเพณีไทย มีผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชายโคท (Chilcoat. 1993) ศึกษาเรื่องการสอนเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองที่ดีแก่นักเรียน โดยใช้หนังสือการ์ตูนประวัติศาสตร์ของสหรัฐอเมริกาและหน้าที่พลเมืองที่ดีเป็นเครื่องมือวิจัย กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นที่ 2 (grade 2) จำนวน 60 คน ผลการศึกษพบว่านักเรียนสามารถให้คำแนะนำการพัฒนาหนังสือการ์ตูนและครูสามารถใช้หนังสือการ์ตูนเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนได้

เบอร์เดน (Burden. 1994) ศึกษาเรื่องการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับวัยรุ่นเพื่อส่งเสริมฟื้นฟูการอ่านในชั้นเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นที่ 12 (grade 12) จำนวน 161 คน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับวัยรุ่นหลายประเภทและแบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัย ผลการศึกษพบว่า หลังจากนักเรียนอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับวัยรุ่นเป็นเวลา 2 เดือน นักเรียนสามารถสร้างเกณฑ์ในการเลือกอ่านและเป็นเจ้าของหนังสืออ่านเพิ่มเติมได้ และสามารถประเมินความก้าวหน้าในการอ่านหนังสือของตนเองได้

พูสท์ (Pustz. 1997) ได้ศึกษากลุ่มเด็กชายที่มีความเชื่อในเรื่องการสื่อสารของหนังสือการ์ตูนที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมและการสร้างสรรค์ วิจัยใช้การสัมภาษณ์และการติดต่อสอบถามจากผู้ชมโดยตรง นำหนังสือการ์ตูนมาวิเคราะห์โดยให้ความสนใจกับความสามารถในการดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน นอกจากนั้นยังศึกษาวิธีที่ทำให้ผู้อ่านมีปฏิสัมพันธ์กับหนังสือ เช่น การเขียนจดหมายมาแสดงความคิดเห็น แสดงความคิดเห็นผ่านหนังสือพิมพ์และผ่านทางเว็บไซต์ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ในที่สุดสามารถสร้างวัฒนธรรมหนังสือการ์ตูนได้

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดสระบุรี

ประวัติจังหวัดสระบุรี

สระบุรี เป็นเมืองสำคัญเมืองหนึ่งแต่โบราณสันนิษฐานว่าตั้งขึ้นในรัชสมัยสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ การตั้งเมืองนี้สันนิษฐานว่าพระองค์โปรดเกล้าฯ ให้แบ่งพื้นที่เขตเมืองลพบุรีกับเมืองนครนายกบางส่วนมารวมกันตั้งขึ้นเป็นเมืองสระบุรี ทั้งนี้เพื่อต้องการให้เป็นศูนย์ระดมพลเมืองในยามศึกสงคราม เพราะฉะนั้นตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นต้นมาจึงมักพบเรื่องราวของจังหวัดสระบุรีเกี่ยวกับการศึกสงครามอยู่เสมอ สำหรับที่มาของคำว่า สระบุรี สันนิษฐานว่าเพราะเหตุที่ทำเลที่ตั้งครั้งแรกมีบึงอยู่ใกล้ คือ บึงหนองโจ้ง เมื่อตั้งเมืองขึ้นจึงได้นำเอาคำว่า สระ มารวมเข้ากับคำว่า บุรี เป็นชื่อเมือง สระบุรี

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดลพบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดนครนายก
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดลพบุรี

ภาพประกอบ 1 แผนที่จังหวัดสระบุรี

สระบุรี อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 107 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ 3,576 ตารางกิโลเมตร โดยแบ่งการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ ได้แก่

1. อำเภอเมือง
2. อำเภอหนองแซง
3. อำเภอเสาไห้
4. อำเภอบ้านหมอ
5. อำเภอพระพุทธบาท
6. อำเภอหนองโดน
7. อำเภอแก่งคอย

8. อำเภอแมวกเหล็ก
9. อำเภอวังม่วง
10. อำเภอวิหารแดง
11. อำเภอหนองแค
12. อำเภอดอนพุด
13. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

สระบุรี เป็นจังหวัดที่น่าเที่ยวอีกแห่งหนึ่งที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯ แต่หลาย ๆ คนก็รู้จักสระบุรี เพียงแค่ประตูสู่อีสานหรือเป็นทางผ่านเข้ากรุงเทพฯ เท่านั้น แต่ถ้าได้สัมผัสเมืองแห่งนี้อย่างแท้จริง แล้วจะพบว่าสระบุรีมีเสน่ห์ชวนให้ชมอยู่ไม่น้อยเลย นอกจากพระพุทธรูปและพระพุทธรูปซึ่งเป็นปูชนียสถานสำคัญ เป็นศูนย์รวมความเคารพ ศรัทธาของคนไทยมาแต่ครั้งอดีตแล้ว สระบุรียังมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่โดดเด่นด้วยมีผืนป่าอันอุดมสมบูรณ์ต่อเนื่องจาก อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จึงมีป่าเขาและน้ำตกหลายแห่งให้เลือกเที่ยวหลากหลายบรรยากาศ เช่น อุทยานแห่งชาติพระพุทธรูป วนอุทยานน้ำตกเจ็ดสาวน้อย น้ำตกแมวกเหล็ก ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์เจ็ดคต-โป่งก้อนเส้า เป็นต้น

นอกจากนี้ยังเป็นที่รู้จักในฐานะเมืองเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเพราะเป็นแหล่งเพาะ เลี้ยง โคเนื้อและโคนมชั้นดี ส่งผลิตภัณฑ์นมเป็นสินค้าออกสำคัญสร้างรายได้เข้าจังหวัดปีหนึ่ง ๆ เป็นมูลค่าหลายล้านบาทและยังมีผลิตผลทางการเกษตรอื่นๆ ที่มีชื่อเสียงระดับประเทศไม่ว่าจะเป็นข้าวสารเสาไห้ มะม่วงมันพันธุ์หนองแซง ตลอดจนของกินอร่อยๆ อย่างกะหรี่ปั๊บบและเนื้อทุบของ อำเภอแมวกเหล็กก็เป็นที่ยอมรับในหมู่นักชิมมาช้านานจนมีคำขวัญ เนื้อนุ่ม นมดี กะหรี่ปั๊บดี หมายถึง ของดีสามอย่างที่ใครผ่านไปผ่านมาแล้วต้องแวะซื้อกลับไปเป็นของฝาก

ขณะเดียวสระบุรีก็มีบทบาทสำคัญในด้านอุตสาหกรรมอีกสถานะหนึ่งเพราะเป็นแหล่งผลิตปูนซีเมนต์ หินปูนและหินอ่อนแหล่งใหญ่ที่สุดของประเทศ โดยเฉพาะในย่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ และอำเภอพระพุทธรูป ตลอดจนข้างทางจะเห็นแต่ภูเขาที่โดนระเบิดหินจนเว้าแหว่ง มีโรงโม่หินและรถบรรทุกวิ่งกันขวักไขว่เพื่อส่งบรรดากรวดหินเหล่านี้เป็นวัสดุในการก่อสร้างตึกราม อาคารต่างๆ สร้างความเจริญรุ่งเรืองทั่วทุกภูมิภาคของประเทศด้วยทำเลที่ตั้งซึ่งเชื่อมต่อระหว่างภาคกลาง ภาคเหนือและภาคอีสาน คนสระบุรีจึงมีทั้งคนไทยภาคกลางที่เป็นเจ้าของถิ่น กลุ่มคนอีสานจากจังหวัดใกล้เคียงที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในหลายอำเภอ รวมถึงชาวลาวเวียงจันทร์ที่ถูกกวาดต้อนมาในสมัยธนบุรีและชาวไทยยวนหรือคนไทยในภาคเหนือที่ถูกกวาดต้อนมาจากเมืองเชียงแสนในสมัยรัชกาลที่ 1 สระบุรีจึงเป็นเมืองที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทั้งด้านประเพณีภาษาพูดและอาหารการกิน ดังปรากฏเป็นคำขวัญของจังหวัดสระบุรี ดังนี้

พระพุทธบาทสูงค่า เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์
ฐานผลิตอุตสาหกรรม เกษตรนำอันทองเที่ยว
หนึ่งเดียวเกาะทวีปเมดิ ประเพณีได้ภาคตรอกไม้จาม
เหลืออยู่ร่วมทุ่งทานตะวัน อีสันแม่ืองชุมทาง

ภาพประกอบ 2 ตราประจำจังหวัดสระบุรีและคำขวัญจังหวัดสระบุรี

พระพุทธบาทสูงค่า

สระบุรีเป็นที่ประดิษฐานรอยพระพุทธบาททั้งเบื้องซ้ายและเบื้องขวา พระบาทขวา ประดิษฐาน ณ วัดพระพุทธฉาย และพระบาทซ้ายประดิษฐานบนไหล่เขาสุวรรณบรรพต ณ วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร พระพุทธบาทแต่ละแห่งมีประวัติความเป็นมาย้อนหลังไปหลายร้อยปี โดยเฉพาะพระพุทธบาทที่วัดพระพุทธบาทนั้น สะท้อนให้เห็นว่าสระบุรีเป็นศูนย์กลางแห่งความศรัทธาของพุทธศาสนิกชนมาเนิ่นนาน นักวิชาการบางท่านเชื่อว่าจะมีการค้นพบรอยพระพุทธบาทมานานแล้วเพราะบริเวณรอบที่ประดิษฐานรอยพระพุทธบาทมีการค้นพบเมืองโบราณหลายเมือง เช่น บ้านคูเมืองหรือเมืองขีตขิน ซึ่งในตำนานพระพุทธบาทเรียกว่า เมืองปรินตปะ ทั้งยังมีการค้นพบหลักฐานอื่นๆ เช่น อักษรปัลลวะที่ถ้ำเขาวง ที่มีอายุร่วมสมัยกับยุคทวารวดี ประติมากรรมจำหลักบนผนังถ้ำพระโพธิสัตว์ ซึ่งเป็นรูปพระพุทธเจ้าประทับห้อยพระบาทแสดงธรรม เป็นต้น

เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์

เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ เป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมต่อกับอำเภอมวกเหล็ก ซึ่งกำลังได้รับความนิยมอย่างสูงจากนักท่องเที่ยวในขณะนี้ ด้วยความกว้างใหญ่ของอ่างเก็บน้ำและทัศนียภาพที่สวยงามจนดูคล้ายทะเลสาบขนาดใหญ่ เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์สร้างกันแม่น้ำป่าสักที่ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี และอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี เป็นเขื่อนแกนดินเหนียวที่มีความยาวที่สุดในประเทศไทย คือ 4,860 เมตร เก็บกักน้ำได้สูงสุด 960 ล้านลูกบาศก์เมตร

ฐานผลิตอุตสาหกรรม

สระบุรีเป็นแหล่งผลิตปูนซีเมนต์และหินอ่อนที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ มีการค้นพบเขาหินปูนและเขาหินอ่อนคุณภาพดีจำนวนมากในแถบอำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอพระพุทธบาท และอำเภอแก่งคอย เป็นที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ขนาดใหญ่หลายบริษัท นอกจากนี้ยังมีโรงโม่หินมากที่สุดในประเทศไทย คือ มีถึง 7 แห่ง ยังไม่นับรวมโรงสกัดหิน โรงผลิตหินอ่อน อีกเป็นจำนวนมาก ทั้งยังเป็นแหล่งผลิตแร่ดีบุก หรือหินสบูซึ่งนำไปผสมกับแร่อื่นเพื่อผลิตวัสดุทนไฟ และหินปูนหรือดินมาร์ลที่ใช้ผสมทำเบ่งหอม ยาสีฟัน ด้วยที่ตั้งซึ่งมีเส้นทางคมนาคมทั้งทางบกและทางน้ำเชื่อมกับกรุงเทพฯ และเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจการค้าสำคัญในภาคต่างๆ สระบุรีจึงเป็นทำเลทองของการตั้งนิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ซึ่งมีถึง 2 แห่ง คือ นิคมอุตสาหกรรมหนองแค ที่อำเภอหนองแคและนิคมอุตสาหกรรมสระบุรี อำเภอแก่งคอย

เกษตรนำล้ำแหล่งเที่ยว

อำเภอมวกเหล็กมีการทำปศุสัตว์และฟาร์มเลี้ยงสัตว์อย่างเป็นล่ำเป็นสัน คิดเป็น 70 เปอร์เซ็นต์ของอาชีพคนมวกเหล็ก นอกจากฟาร์มโคนมอันเลื่องชื่อแล้ว ยังมีฟาร์มม้า ฟาร์มนก- กระจอกเทศ กระจายตามจุดต่างๆ ทั้งทั้งอำเภอ บริเวณเชิงเขาเนียมทำไร่่องุ่น ทั้งเพื่อการผลิตไวน์และองุ่นกินสด ไร่่องุ่นและฟาร์มบางแห่งเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวให้เข้าไปเที่ยวชมได้ บางแห่งแม้ ไม่เปิดให้เข้าชม แต่ก็ยังเป็นเสน่ห์แห่งแต้มสีสันระหว่างการเดินทางในอำเภอมวกเหล็ก หรืออำเภอ แก่งคอย และอาจได้เห็นวัวนมสายพันธุ์ต่างประเทศตัวต่างขาวดำกำลังและเล็มหญ้าอยู่เป็นฝูงในทุ่งหญ้ากว้างไกลสุดตาหรือไร่่องุ่นที่มีพวงองุ่นห้อยระย้าเฝ้าชวนให้ลงไปสัมผัส

หนึ่งเดียวกะหรี่ปั๊บนมดี

กะหรี่ปั๊ปเป็นของกินของอำเภอมวกเหล็กที่มีชื่อเสียงในหมู่นักชิมมานานแล้ว ที่นี้เป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายกะหรี่ปั๊ปแห่งแรกในประเทศตั้งแต่ราวปี พ.ศ.2520 ครูต้อเจ้าของร้านครูต้อมิตรภาพ เป็นต้นตำรับผลิตกะหรี่ปั๊ปใส่ไก่ขายในอำเภอมวกเหล็ก ก่อนทำขายกันอย่างดาษดื่นในเวลานี้ ปัจจุบันมีหลายใส่ให้เลือกชิม เช่น ถั่ว ่องุ่น สับปะรด

ส่วนนมดีของอำเภอมวกเหล็ก ต้องยกนิ้วให้นมยี่ห้อไทย-เดนมาร์ก ขององค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค) ฟาร์มโคนมในอำเภอมวกเหล็กถือกำเนิดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2505 โดยได้รับพระราชทานแม่พันธุ์โคนมจากสมเด็จพระเจ้าเฟรเดริกที่ 9 แห่งประเทศเดนมาร์ก นมวัวที่ผลิตได้ในอำเภอมวกเหล็ก มีความสะอาดตามมาตรฐาน คือ มีสีขาวบริสุทธิ์ ไม่มียาปฏิชีวนะปนเปื้อนและไม่ผสมน้ำ

ประเพณีตักบาตรดอกไม้งาม

ประเพณีตักบาตรดอกไม้งามเป็นประเพณีเก่าแก่ของชาวสระบุรี จัดขึ้นในวันเข้าพรรษาหรือวันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 (ประมาณเดือนกรกฎาคม) ของทุกปี ณ วัดพระพุทธบาท อำเภอพระพุทธบาท ดอกไม้ที่ใช้ในการตักบาตร คือ ดอกขาลิง หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า ดอกเข้าพรรษา เป็นพันธุ์ไม้ประเภทวานในวงศ์ขิง ลักษณะคล้ายต้นกระชาย มีดอกหลายสี เช่น สีขาว สีม่วง สีชมพู สีเหลือง ออกดอกปีละครั้งราวต้นฤดูฝนช่วงวันเข้าพรรษา ในการตักบาตรดอกไม้นั้นพระภิกษุสามเณรที่เดินรับบิณฑบาตดอกไม้จากประชาชนแล้วจะนำดอกไม้เหล่านั้นไปสักการะรอยพระพุทธรบาทและระหว่างที่พระภิกษุสามเณรเดินลงจากมณฑปพุทธศาสนิกชนจะนำน้ำสะอาดมาล้างเท้าพระภิกษุสงฆ์ ซึ่งเสมือนหนึ่งได้ชำระบาปของตนเองด้วย

เหลืงอรำมทุ่งทานตะวัน

ในช่วงเดือนตุลาคมถึงกุมภาพันธ์ของทุกปีนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกสารทิศจะเดินทางมาชมความสวยงามของทุ่งดอกทานตะวันที่เหลืงอรำมราวทุ่งสีทองในสระบุรีซึ่งมีเนื้อที่ปลูกทานตะวันมากกว่า 5 หมื่นไร่ กระจายอยู่ตามอำเภอต่างๆ เช่น อำเภอแก่งคอย อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอมวกเหล็ก อำเภอพระพุทธบาทและอำเภอมวัง ช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการไปชมทุ่งทานตะวัน คือ ยามเช้า เพราะดอกทานตะวันจะชูช่อเป้งบานรับแสงอาทิตย์ในทิศทางเดียวกัน

ลือลันเมืองชุมทาง

สระบุรีเป็นเมืองชุมทางแห่งการเดินทางและการขนส่งทางบกเพราะมีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดต่างๆ ทั้งภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออกและภาคกลาง มีเส้นทางคมนาคมที่เปรียบเสมือนประตูสู่ภาคต่างๆ ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) ที่ตัดผ่านขึ้นไปภาคเหนือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) ที่ตัดผ่านขึ้นไปทางภาคอีสาน ขณะเดียวกันยังมีทางรถไฟสายเหนือ สายอีสานและสายตะวันออก ที่ผ่านอำเภอต่างๆ ของจังหวัดสระบุรี เช่น อำเภอเมือง อำเภอแก่งคอย อำเภอหนองโดน อำเภอหนองแซง อำเภอวิหารแดง เป็นต้น

สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในจังหวัดสระบุรี

วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร

วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร เป็นพระอารามหลวงชั้นเอกชนิดพิเศษ ตั้งอยู่ที่ตำบลขุนโขลน อำเภอพระพุทธบาท ห่างจากตัวจังหวัดสระบุรีประมาณ 28 กิโลเมตร

ปูชนียสถานที่สำคัญ คือ รอยพระพุทธบาท ที่ประทับไว้ในแผ่นหินเหนือไหล่เขาสุวรรณบรรพตหรือเขาสะจักพินธุคีรี ลักษณะของรอยพระบาทคล้ายเท้าคน กว้าง 21 นิ้ว ยาว 5 ฟุต ลึก 11 นิ้ว ค้นพบในสมัยพระเจ้าทรงธรรม พระองค์ทรงเห็นว่าเป็นรอยพระบาทตามลักษณะ 108 ประการ จึงโปรด

ให้สร้างมณฑปชั่วคราวครอบรอยพระบาทไว้ ต่อมาได้มีการสร้างต่อเติมกันอีกหลายสมัย ลักษณะของมณฑปเป็นอาคารรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสประกอบเครื่องยอดรูปปราสาท 7 ชั้น มุงกระเบื้องเคลือบเคลือบสีเขียว มีซุ้มบันแถลงประดับทุกชั้น มีเสาหินย่อมุมไม้สิบสองปิดทองประดับกระจกรับโดยรอบฝาผนัง ด้านนอกปิดทองประดับกระจกเป็นรูปเทพพนม และมีพุ่มข้าวบิณฑ์ บานประตูพระมณฑปเป็นงานศิลปกรรมประดับมุกชั้นเยี่ยมของเมืองไทย ทางขึ้นพระมณฑปเป็นบันไดนาคสามสาย คงจะหมายถึง บันไดเงิน บันไดทองและบันไดแก้วที่ทอดลงจากสวรรค์ หัวนาคที่เชิงบันไดหล่อด้วยทองสำริดเป็นนาค 5 เศียร บริเวณรอบมณฑปมีระฆังแขวนเรียงรายเพื่อให้ผู้ที่มานมัสการได้ดีเป็นการแผ่ส่วนกุศลแก่เพื่อนมนุษย์ทั้งหลาย พระอุโบสถและพระวิหารต่างๆ ที่อยู่รายรอบล้วนสร้างตามแบบศิลปกรรมสมัยกรุงศรีอยุธยาและตอนต้นกรุงรัตนโกสินทร์

นอกจากนี้ในบริเวณวัดยังมีพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระพุทธรูป ซึ่งเป็นที่เก็บรวบรวมศิลปวัตถุอันมีค่ายิ่งอาทิเช่น เครื่องทรงของสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม เครื่องลายครามสังคโลก เครื่องทองสำริดโบราณ ศาสตราวุธโบราณ รอยพระพุทธรูปจำลอง ยอดมณฑปพระพุทธรูปเก่า พัดยศของพระสมัยต่างๆ และท่อประปาสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ในปีหนึ่งๆ จะมีประชาชนเป็นจำนวนมากจากทุกสารทิศไปนมัสการรอยพระพุทธรูปด้วยความเลื่อมใสโดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานเทศกาลนมัสการพระพุทธรูปซึ่งปกติจัดให้มีปีละ 2 ครั้ง คือ ตั้งแต่ขึ้น 8 ค่ำ เดือน 3 จนถึงแรม 1 ค่ำ และตั้งแต่ขึ้น 8 ค่ำ เดือน 4 จนถึงแรม 1 ค่ำ นับเป็นสถาปัตยกรรมที่พระมหากษัตริย์ ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ทรงโปรดให้สร้างและซ่อมด้วยฝีมือช่างอันประณีต สวยงามเป็นอย่างยิ่ง

วัดพระพุทธราย

รอยพระฉายบนผาหินหรือเงาพระพุทธรูปเจ้าบนผาหิน พุทธศิลป์อายุกว่า 1,000 ปี ที่ปรากฏมีเรื่องราวเป็นตำนานให้ชาวพุทธได้มาสักการะ นอกจากจะได้ชมความศักดิ์สิทธิ์และได้มีโอกาสมากราบไหว้เพื่อเป็นสิริมงคลกับตัวเอง บริเวณด้านบนเหนือผาหินมีทางเดินขึ้นเขาเพื่อไปสักการะรอยพระพุทธรูปเบื้องขวา เรียกได้ว่ามาจังหวัดสระบุรีรอบเดียว จะได้มีโอกาสสักการะ รอยพระพุทธรูปถึง 2 รอยด้วยกัน นั่นคือ

รอยแรก คือ รอยพระพุทธรูปเบื้องขวา ณ วัดพระพุทธรายแห่งนี้ บริเวณด้านบนเขาที่ประดิษฐานเป็นภูเขาสูงที่สามารถมองเห็นบรรยากาศรอบๆ ของจังหวัดสระบุรีที่รายล้อมด้วยภูเขาสลับด้วยสีเขียวสดของต้นไม้ อากาศเย็นสบายบริสุทธิ์ ตลอดระยะเวลาเดินขึ้นลงเขาเป็นทางเดินทางขึ้นเขาที่ร่างกายจะถูกล้อมรอบด้วยป่าเขียวขจี

นอกจากนั้นยังมีสัตว์เล็กสัตว์น้อยตลอดเป็นรายทางไป ที่เห็นจะมีมากที่สุดแถมเป็นเพื่อนสนิทของบรรพบุรุษมนุษย์เรามากไม่รู้ว่าที่พันกี่ร้อยล้านปีมาแล้วก็คือ ลิง นั่นเอง ส่วนรอยพระพุทธรูปที่สอง คือ รอยพระพุทธรูปเบื้องซ้าย ที่วัดพระพุทธรายท้าวหมหาวิหาร ที่ชาวพุทธเคารพสูงสุด

เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์

เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ตั้งอยู่ ณ บ้านหนองบัว อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี เป็นเขื่อนดินที่ยาวที่สุดในประเทศไทย ซึ่งแม่น้ำป่าสักมีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 13 ในจำนวน 25 ลุ่มน้ำของประเทศไทย เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 14,520 ตารางกิโลเมตร มีลักษณะของลุ่มน้ำแคบเรียวยาว แหล่งต้นน้ำอยู่จังหวัดเลย ลำน้ำมีความยาว 513 กิโลเมตร ไหลผ่านจังหวัดเพชรบูรณ์ ลพบุรี สระบุรี และมาบรรจบกับแม่น้ำเจ้าพระยาที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยประมาณ 2,400 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำริเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2532 ให้กรมชลประทานศึกษาความเหมาะสมของโครงการเขื่อนกักเก็บน้ำแม่น้ำป่าสักอย่างเร่งด่วน เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ เพื่อประโยชน์ต่อพื้นที่เพาะปลูก และบรรเทาปัญหาอุทกภัยที่เกิดขึ้นประจำในลุ่มน้ำป่าสัก

ทุ่งทานตะวัน

บริเวณเขตติดต่อระหว่างจังหวัดลพบุรีและสระบุรี ตามเส้นทางสายพัฒนานิคม-วังม่วง มีการทำไร่ทานตะวันกันมารวมทั้งในอีกหลายอำเภอของสระบุรี เช่น อำเภอพระพุทธบาท แก่งคอย หนองโดน หนองแค และมวกเหล็ก แต่ที่อำเภอวังม่วงจะมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด ในช่วงฤดูหนาวราวเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม ริมฝั่งถนนจะสะพรั่งไปด้วยสีเหลืองของดอกทานตะวันเป็นที่สะดุดตาแก่ผู้ผ่านมาบริเวณนี้เป็นอย่างมากจนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด

สวนรุกขชาติมวกเหล็ก

สวนรุกขชาติมวกเหล็กอยู่ห่างจากสระบุรีประมาณ 37 กิโลเมตรไปตามถนนมิตรภาพทางเข้าซ้ายมือตรงข้ามกับรายขายผลิตภัณฑ์ขององค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) สวนรุกขชาตินี้อยู่ในเนื้อที่ 375 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ระหว่างอำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรีกับอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีลำธารซึ่งมาจากต้นน้ำในป่าอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ไหลผ่านลงสู่แม่น้ำป่าสักซึ่งเป็นเส้นกั้นเขตระหว่างสองจังหวัดดังกล่าว ในลำธารมีแก่งหินลดหลั่นเป็นน้ำตกชั้นเล็กๆ บริเวณสองฟากของ ลำธารมีสะพานแขวนและพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับต่างๆ

เสาร้องไห้

เสาร้องไห้ศักดิ์สิทธิ์คู่เมืองสระบุรี ตั้งอยู่ ณ วัดสูง อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี มีประวัติอันยาวนาน ดังนี้

เมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก รัชกาลที่ 1 ได้ปราบดาภิเษกเป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี เมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ.2345 พระองค์ทรงสร้างกรุงเทพฯ เป็นราชธานีของไทย ในการสร้างพระบรมมหาราชวังและเสากลางเมืองครั้งนั้น มีเรื่องเล่าสืบกันมาว่า ได้มีพระบรมราชโองการไปยังเหนือหัวเมืองต่างๆ ให้ตัดไม้ที่มีลักษณะดีส่งไปยังกรุงเทพฯ เพื่อคัดเลือกเป็นเสากลางเมือง เมืองสระบุรีได้ตัดไม้ตะเคียนส่งไปยังกรุงเทพฯ แต่ไม่ได้รับการคัดเลือก

เสา (วิญญาณแม่ตะเคียนประจำเสา) เสียใจมากจึงลอยทวนกระแสน้ำมาตามลำน้ำป่าสักหยุดลอยกลางลำน้ำเยื้องที่ว่าการอำเภอเสาให้ทุกวันนี้ นางไม้ประจำเสาดันนี้ได้ส่งเสียงร้องให้คร่ำครวญให้ชาวบ้านได้ยินเสมอแล้วจมลงใต้น้ำ ณ ที่ตรงนั้น ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านไผ่ล้อมน้อยว่าบ้านเสาให้มาจนทุกวันนี้

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1 ความหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สาคร ธรรมศักดิ์ (2541: 135) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ (Achievement) หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) ซึ่งหมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรมหรือจากการสอบ การวัดผลสัมฤทธิ์จึงเป็นการตรวจสอบความสามารถหรือความสัมฤทธิ์ผลของบุคคลว่าเรียนรู้แล้วเท่าไร ซึ่งสามารถวัดได้ 2 แบบ ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอน คือ

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติหรือทักษะของผู้เรียนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถดังกล่าวในรูปของการกระทำจริงให้ออกเป็นผลงาน เช่น วิชาศิลปศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ (Performance test)

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา (Concept) อันเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนรวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่างๆ สามารถวัดได้โดยใช้ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement test)

จากข้อความข้างต้นจึงสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เป็นคุณลักษณะความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรมหรือจากการสอบ การวัดผลสัมฤทธิ์จึงเป็นการตรวจสอบความสามารถหรือความสัมฤทธิ์ผลของบุคคลซึ่งแสดงออกในลักษณะของพฤติกรรมต่างๆ ที่สามารถวัดได้ 2 แบบตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาสอน คือ การวัดด้านปฏิบัติและการวัดด้านเนื้อหา

3.2 จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2529: 29 -32) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของสมรรถภาพสมองของบุคคลว่าเรียนแล้วรู้อะไรบ้างและมีความสามารถด้านใดมากน้อยเท่าไร เช่น มีพฤติกรรมด้านความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่ามากน้อยอยู่ในระดับใด นั่นคือ การวัดผลสัมฤทธิ์เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียนในด้านพุทธิพิสัยนั่นเองโดยแบ่งการวัดออกเป็น 2 องค์ประกอบตามจุดหมายและลักษณะของวิชาที่เรียน คือ

1. การวัดด้านการปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถทางการปฏิบัติ โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงให้เห็นเป็นผลงานปรากฏออกมา ให้ทำการสังเกตและวัดได้ การวัดแบบนี้ต้องวัดโดยใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ (Performance test) ซึ่งการประเมินผลจะพิจารณาที่วิธีปฏิบัติและผลงานที่ปฏิบัติ

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่างๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน มีวิธีการวัดได้ 2 ลักษณะ คือ

2.1 การสอบแบบปากเปล่า (Oral test) การสอนแบบนี้มักกระทำเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นการสอบที่ต้องการดูผลเฉพาะอย่าง

2.2 การสอบแบบให้เขียนตอบ (Paper-pencil test type or written test) เป็นการสอบวัดที่ให้ผู้สอบเขียนเป็นตัวหนังสือตอบซึ่งมีรูปแบบการตอบอยู่ 2 แบบคือ

ก. แบบไม่จำกัดคำตอบ (Free response type) ซึ่งได้แก่การสอบวัดที่ใช้ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง (Essay type)

ข. แบบจำกัดคำตอบ (Fixed response type) ซึ่งเป็นการสอนที่กำหนดขอบเขตของคำถามที่จะให้ตอบหรือกำหนดคำตอบมากให้เลือก ซึ่งมี 4 รูปแบบ คือ

- แบบเลือกทางใดทางหนึ่ง (Alternative)
- แบบจับคู่ (Matching)
- แบบเติมคำ (Completion)
- แบบเลือกตอบ (Multiple choice)

การวัดผลสัมฤทธิ์โดยการเขียนตอบนั้นเป็นที่นิยมใช้กันแพร่หลายในโรงเรียน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการสอบ คือ ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์หรือแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์นั่นเอง

จากข้อความข้างต้นจึงสรุปได้ว่าจุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์จึงเป็นการตรวจสอบการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลว่าหลังจากได้เรียนรู้แล้วมีความสามารถด้านใดบ้างและความสามารถดังกล่าวมีมากน้อยเพียงใด ซึ่งเป็นการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความเชื่อถือได้

3.3 ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2545: 95) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ คือ แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ทักษะ และความสามารถทางวิชาการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแล้วว่าบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2540: 16) กล่าวว่าแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลของการเรียนหรือการสอน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อใช้วัดผลการเรียนรู้ด้านเนื้อหาวิชาและทักษะต่างๆ ของแต่ละสาขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาที่จัดให้มีการเรียนการสอนในระบบโรงเรียนซึ่งมีแบบทดสอบที่เป็นข้อเขียนและที่เป็นภาคปฏิบัติจริง

3.4 ประเภทของการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2538: 31–32) ได้กล่าวถึงประเภทของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. การทดสอบแบบอิงกลุ่มหรือการวัดผลแบบอิงกลุ่ม (Norm referenced testing or norm referenced measurement) เป็นการทดสอบหรือการสอบวัดที่เกิดจากแนวความเชื่อในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลที่ว่าความสามารถของบุคคลใดๆในเรื่องใดนั้นไม่มีเท่ากัน บางคนมีความสามารถเด่น บางคนมีความสามารถด้อยและส่วนใหญ่จะมีความสามารถปานกลาง การกระจายของความสามารถของบุคคล ถ้านำมาเขียนกราฟจะมีลักษณะคล้ายๆโค้งรูประฆังหรือที่เรียกว่าโค้งปกติ (Normal curve) ดังนั้นการทดสอบแบบนี้จึงยึดคนส่วนใหญ่เป็นหลักในการเปรียบเทียบ โดยพิจารณาคะแนนผลการสอบของบุคคลเทียบกับคนอื่นๆ ในกลุ่ม คะแนนจะมีความหมายก็ต่อเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับคะแนนของบุคคลอื่นที่สอบด้วยข้อสอบฉบับเดียวกัน จุดมุ่งหมายของการทดสอบแบบนี้ก็เพื่อจะกระจายบุคคลทั้งกลุ่มไปตามความสามารถของแต่ละบุคคลนั่นก็คือ คนที่มีความสามารถสูงจะได้คะแนนสูง คนที่มีความสามารถด้อยกว่าก็จะได้คะแนนลดลงลงมาจากจนถึงคะแนนต่ำสุด

2. การทดสอบแบบอิงเกณฑ์หรือการวัดผลแบบอิงเกณฑ์ (Criterion referenced testing or criterion referenced measurement) ยึดความเชื่อในเรื่องการเรียนเพื่อรอบรู้ กล่าวคือยึดหลักการว่าในการเรียนการสอนนั้นจะต้องมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดประสบความสำเร็จในการเรียนแม้ว่าผู้เรียนจะมีลักษณะแตกต่างกันก็ตามแต่ทุกคนควรได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาไปถึงขีดความสามารถสูงสุดของตนโดยอาจใช้เวลาแตกต่างกันในแต่ละบุคคล ดังนั้นการทดสอบแบบอิงเกณฑ์จึงมีการกำหนดเกณฑ์ขึ้นแล้วนำผลการสอบวัดของแต่ละบุคคลเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ไม่ได้มีการนำผลไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นๆในกลุ่ม ความสำคัญของการทดสอบแบบนี้จึงอยู่ที่การกำหนดเกณฑ์ (Criteria) เป็นสำคัญ

นอกจากนี้ พิชิต ฤทธิ์เจริญ (2545: 96) ได้กล่าวถึงประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอน เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้กันทั่วไปในสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบทดสอบข้อเขียน (Paper and pencil test) ซึ่งแบ่งออกได้อีก 2 ชนิดคือ

- 1.1 แบบทดสอบอัตนัย (Subjective or essay test) เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาให้แล้วให้ผู้ตอบเขียนโดยแสดงความรู้ ความคิด เจตคติได้อย่างเต็มที่

- 1.2 แบบทดสอบปรนัยหรือแบบให้ตอบสั้นๆ (Objective test or short answer) เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้สอบเขียนตอบสั้นๆหรือมีคำตอบให้เลือกแบบจำกัดคำตอบ (Restricted response type) ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิดได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดแบ่งออกเป็น 4 แบบคือ แบบทดสอบถูก-ผิด แบบทดสอบเติมคำตอบ แบบทดสอบจับคู่และแบบทดสอบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่วๆ ไป ซึ่งสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างดีจนมีคุณภาพ มีมาตรฐาน กล่าวคือ มีมาตรฐานในการดำเนินการสอน วิธีการให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน

ภัทรา นิคมานนท์ (2540: 61–68) กล่าวถึงประเภทของแบบทดสอบด้านพุทธิพิสัย ว่าโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบอัตนัย หมายถึง แบบทดสอบที่ถามให้ตอบ ยาวๆ แสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวาง ประเภทที่สองคือ แบบทดสอบปรนัย หมายถึง แบบทดสอบประเภทถูก-ผิด จับคู่ เติมคำและเลือกตอบ โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนกประเภทของ แบบทดสอบ ได้แก่

1. จำแนกตามกระบวนการในการสร้าง จำแนกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1.1 แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเฉพาะคราว เพื่อใช้ทดสอบผลสัมฤทธิ์และความสามารถทางวิชาการของเด็ก

1.2 แบบทดสอบมาตรฐาน เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นด้วยกระบวนการหรือวิธีการที่ซับซ้อนมากกว่าแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น เมื่อสร้างขึ้นแล้วมีการนำไปทดลองสอบและนำผลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อปรับปรุงให้มีคุณภาพดีมีความเป็นมาตรฐาน

2. จำแนกตามจุดมุ่งหมายในการใช้ประโยชน์ จำแนกได้เป็น 2 ประเภทคือ

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดปริมาณความรู้ความสามารถ ทักษะเกี่ยวกับด้านวิชาการที่ได้เรียนรู้ว่ามีมากน้อยเพียงใด

2.2 แบบทดสอบความถนัด เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถที่เกิดจากการสะสมประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้มาในอดีต

3. จำแนกตามรูปแบบคำถามและวิธีการตอบ จำแนกได้เป็น 2 ประเภทคือ

3.1 แบบทดสอบอัตนัย มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้สอบได้ตอบยาวๆ แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่

3.2 แบบทดสอบปรนัย เป็นแบบสอบถามที่ถามให้ผู้สอบตอบสั้นๆ ในขอบเขตจำกัดคำถามแต่ละข้อวัดความสามารถเพียงเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียว ผู้สอบไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย

4. จำแนกตามลักษณะการตอบ จำแนกได้เป็น 3 ประเภทคือ

4.1 แบบทดสอบภาคปฏิบัติ เช่น ข้อสอบวิชาพลศึกษา ให้แสดงท่าทางประกอบเพลง วิชาประดิษฐ์ให้ประดิษฐ์ของใช้ด้วยเศษวัสดุ การให้คะแนนจากการทดสอบประเภทนี้ครูต้องพิจารณาทั้งด้านคุณภาพของผลงาน ความถูกต้องของวิธีปฏิบัติรวมทั้งความคล่องแคล่ว และปริมาณของผลงานด้วย

4.2 แบบทดสอบเขียนตอบ เป็นแบบทดสอบที่ใช้การเขียนตอบทุกชนิด

4.3 แบบทดสอบด้วยวาจา เป็นแบบทดสอบที่ผู้สอบใช้การโต้ตอบด้วยวาจา

5. จำแนกตามเวลาที่กำหนดให้ตอบ จำแนกได้ 2 ประเภท

5.1 แบบทดสอบวัดความเร็ว เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดทักษะความคล่องแคล่วในการคิดความแม่นยำในความรู้เป็นสำคัญ มักมีลักษณะค่อนข้างง่ายแต่ให้เวลาในการทำข้อสอบน้อย ผู้สอบต้องแข่งขันกันตอบ ใครที่ทำเสร็จก่อนและถูกต้องมากที่สุดถือว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่า

5.2 แบบทดสอบวัดประสิทธิภาพสูงสุด แบบทดสอบลักษณะนี้มีลักษณะค่อนข้างยากและให้เวลาทำมาก

6. จำแนกตามลักษณะและโอกาสในการใช้ จำแนกได้ 2 ประเภทคือ

6.1 แบบทดสอบย่อย เป็นแบบทดสอบที่มีจำนวนข้อคำถามไม่มากนัก มักใช้สำหรับประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยย่อยโดยมีจุดประสงค์หลัก คือ เพื่อปรับปรุงการเรียนเป็นสำคัญ

6.2 แบบทดสอบรวม เป็นแบบทดสอบที่ถามความรู้ความเข้าใจรวมหลายๆ เรื่องหลายๆ เนื้อหาหลายๆ จุดประสงค์ มีจำนวนมากข้อ มักใช้ตอนสอบปลายภาคเรียนหรือปลายปีการศึกษา จุดมุ่งหมายสำคัญ คือ ใช้เปรียบเทียบแข่งขันระหว่างผู้สอบด้วยกัน

7. จำแนกตามเกณฑ์การนำผลจากการสอบวัดไปประเมิน จำแนกได้ 2 ประเภท คือ

7.1 แบบทดสอบอิงเกณฑ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดระดับความรู้พื้นฐานและความรู้ที่จำเป็นในการบ่งบอกถึงความรู้ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์

7.2 แบบทดสอบอิงกลุ่ม เป็นแบบทดสอบที่มุ่งนำผลการสอบไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นในกลุ่มที่ใช้ข้อสอบเดียวกันว่าใครมีความสามารถเหนือใครเพียงใด เหมาะสมสำหรับใช้เพื่อการสอบที่มีการแข่งขันกันมากกว่าเพื่อการเรียนการสอน

8. จำแนกตามสิ่งเร้า จำแนกได้เป็น 2 ประเภทคือ

8.1 แบบทดสอบทางภาษา ได้แก่ การใช้คำพูดหรือตัวหนังสือไปรื้อผู้สอบตอบ โดยการพูดหรือเขียนออกมา

8.2 แบบทดสอบที่ไม่ใช้ภาษา ได้แก่ การใช้รูปภาพ กิริยา ท่าทางหรืออุปกรณ์ต่างๆ ไปรื้อให้ผู้สอบตอบสนอง

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่าแบบทดสอบที่ใช้ในปัจจุบันหลายประเภทในการเลือกนำแบบทดสอบประเภทใดไปใช้ ควรเลือกใช้แบบทดสอบให้ถูกต้องเหมาะสมกับสิ่งที่ผู้สอนต้องการ ในการจำแนกประเภทของแบบทดสอบช่วยให้ผู้สอนเข้าใจและเลือกใช้แบบทดสอบได้ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยการจำแนกแบบทดสอบสามารถทำได้หลายแบบขึ้นอยู่กับผู้จำแนกว่าจะยึดถืออะไรเป็นเกณฑ์ในการจำแนก

3.5 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

พิชิต ฤทธิ์เจริญ (2545: 97-98) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์ ดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตรและการสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร
2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
3. กำหนดชนิดของข้อสอบและศึกษาวิธีสร้าง
4. เขียนข้อสอบ
5. ตรวจทานข้อสอบ
6. จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง
7. ทดลองและวิเคราะห์ข้อสอบ
8. จัดทำแบบทดสอบฉบับจริง

พิตร ทองชั้น (2524: 60-61) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการสร้างแบบทดสอบว่าการสร้างแบบทดสอบจะต้องมีการวางแผนในการสร้างอย่างมีขั้นตอน เพื่อช่วยให้การสร้างแบบทดสอบมีประสิทธิภาพ โดยมีลำดับขั้นตอนในการวางแผนดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมาย โดยต้องกำหนดให้ชัดเจนและแน่นอนในเรื่องใด อย่างไร เช่น สร้างแบบทดสอบในเรื่องใดและมีการกำหนดน้ำหนักคะแนน และควรทราบกลุ่มนักเรียนที่จะทดสอบว่าเก่ง-อ่อนเพียงใดเพื่อจะได้ใช้เป็นเกณฑ์ในการสร้างข้อสอบให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนและควรมีการกำหนดเวลาในการสอบให้พอเหมาะกับกลุ่มสอบ

2. ขึ้นเตรียม เช่น เตรียมหลักสูตร เนื้อหาวิชาตลอดจนตำราหนังสือแบบเรียน รวมถึงต้องมีการวิเคราะห์หลักสูตรและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้การทำแบบทดสอบ เช่น กระดาษคำตอบครูผู้สอนต้องเลือกแบบและชนิดของข้อทดสอบ เช่น จะใช้แบบเลือกตอบ แบบเรียงความ หรือแบบผสม

3. ขึ้นลงมือปฏิบัติ ได้แก่ ขึ้นลงมือปฏิบัติกรเขียนข้อสอบตามที่กำหนดไว้ สิ่งที่ต้องยึดถือคือหลักและวิธีการสร้างแบบทดสอบที่ดี ถ้าเกิดข้อสอบข้อใดเกิดปัญหาควรมีการพูดคุยกับเพื่อนครูหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลทางด้านเนื้อหาวิชานั้นๆ

4. ขึ้นตรวจสอบ ควรมีการตรวจตราข้อสอบว่ามีข้อบกพร่อง ดี-ไม่ดีอย่างไร โดยนำมาเปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์ข้อสอบหลังจากที่ได้ทดสอบกับนักเรียนแล้ว

5. ขึ้นจัดพิมพ์ สิ่งที่ต้องคำนึงได้แก่ รูปเล่มต้องจัดให้เรียบร้อย พิมพ์ให้สะอาด ตัวอักษรไม่ผิดพลาด คำชี้แจงในข้อสอบต้องชัดเจนและต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนข้อสอบ เวลา คะแนนเต็ม

นอกจากนี้ บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2525: 22-29) ได้กล่าวถึงกระบวนการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ว่ามีขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ

1. ขึ้นวางแผนการสร้างแบบทดสอบ การวางแผนสร้างแบบทดสอบต้องพิจารณาถึงสิ่งสำคัญ 2 ประการคือ

- 1.1 จุดประสงค์ของการนำแบบทดสอบไปใช้ หลักการสำคัญ คือ การนำแบบทดสอบไปใช้จะต้องสัมพันธ์อยู่กับการสอน เช่น สอบเพื่อตรวจสอบความรู้เดิม สอบก่อนทำ การสอน การสอบเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและวินิจฉัยข้อบกพร่องของข้อสอบในระหว่างการทำเนิการสอนและการสอบเพื่อสรุปผลการเรียน ดังนั้นจุดประสงค์ของการนำแบบทดสอบไปใช้ จึงแบ่งได้เป็น 4 จุดประสงค์ คือ

1.1.1 ใช้ตรวจสอบความรู้เดิมก่อนที่จะเริ่มต้นการสอนเพื่อพิจารณาว่าถ้านักเรียนยังขาดความรู้พื้นฐานก็จำเป็นต้องทำการสอนเสริมเสียก่อนแต่ถ้านักเรียนมีความรู้พื้นฐานเพียงพอก็พิจารณาต่อไปว่านักเรียนมีระดับความสามารถสูงต่ำเพียงใดเพื่อจัดกลุ่มการเรียนและเลือกวิธีการสอนให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน

1.1.2 ใช้ตรวจสอบความก้าวหน้าและปรับปรุงการเรียนการสอนโดยจะทำการสอบในระหว่างดำเนินการสอนเป็นระยะๆ

1.1.3 ใช้วินิจฉัยผู้เรียน เพื่อหาสาเหตุข้อบกพร่องของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

1.1.4 ใช้สรุปผลการเรียนเพื่อตัดสินผลการเรียนว่านักเรียนควรได้เกรดอะไร สอบผ่านหรือไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

1.2 เนื้อหาวิชาและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด ได้มาจากการวิเคราะห์หลักสูตร ซึ่งเป็นกระบวนการในการจำแนกแยกแยะว่าวิชานั้นๆ มีหัวข้อเนื้อหาสาระที่สำคัญอะไรบ้าง มีจุดประสงค์ที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมอะไรบ้าง ซึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์ 2 อย่างคือ

1.2.1 การวิเคราะห์เนื้อหาวิชา ซึ่งต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้เป็น ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันของเนื้อหา ความยากง่ายของเนื้อหา ขนาดความยาวของเนื้อหา เวลาที่ใช้สอน

1.2.2 การวิเคราะห์จุดประสงค์ เป็นการจำแนกและจัดหมวดหมู่พฤติกรรมที่ต้องการปลูกฝังหรือต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนโดยใช้เนื้อหาวิชาเป็นสื่อ นำ การวิเคราะห์จุดประสงค์ ซึ่งควรดำเนินการดังนี้ รวบรวมจุดประสงค์ของเนื้อหาวิชาทั้งหมด จากหลักสูตรและคู่มือครู หลังจากนั้นจึงเขียนพฤติกรรมที่สำคัญของแต่ละจุดประสงค์ทั้งหมด และนิยามความหมายของพฤติกรรมดังกล่าว

การสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตรหรือตารางลักษณะเฉพาะ เป็นตารางสองมิติ มิติที่หนึ่งเป็นจุดประสงค์การสอนซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมด้านต่างๆ และมิติที่สองเป็นหัวข้อเนื้อหาในแต่ละหัวข้อเนื้อหาและพฤติกรรม กำหนดคะแนนน้ำหนักความสำคัญไว้ ซึ่งคะแนนน้ำหนักความสำคัญนี้จะนำมาใช้ในการเขียนข้อสอบว่าต้องเขียนข้อสอบวัดพฤติกรรมในหัวข้อเนื้อหาวิชาได้มากน้อยเพียงใด

วิธีกำหนดน้ำหนักความสำคัญและจำนวนข้อสอบทำได้ดังนี้

- กำหนดน้ำหนักความสำคัญของแต่ละหัวข้อเนื้อหา โดยพิจารณาจากเวลาที่ใช้สอนในแต่ละหัวข้อเนื้อหา

- กำหนดน้ำหนักความสำคัญของแต่ละพฤติกรรม โดยพิจารณาจากความสำคัญของจุดประสงค์ที่ใช้สอน

- กำหนดจำนวนข้อที่จะใช้สอบทั้งหมด โดยพิจารณาจากจุดประสงค์ของการนำแบบทดสอบไปใช้

- คำนวณจำนวนข้อสอบในแต่ละหัวข้อเนื้อหา โดยคิดจากน้ำหนักความสำคัญ

- คำนวณจำนวนข้อสอบในแต่ละหัวข้อเป็นรายพฤติกรรม โดยคิดจากน้ำหนักความสำคัญของแต่ละพฤติกรรม

2. ขั้นเตรียมงานและเขียนข้อสอบ ควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังนี้

2.1 เตรียมแบบทดสอบฉบับยกร่าง โดยเขียนจากตารางวิเคราะห์หลักสูตร แล้วนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข การเขียนข้อสอบต้องเลือกชนิดข้อสอบและรูปแบบคำถามให้เหมาะสมและควรเขียนข้อสอบให้มากกว่าข้อสอบที่ต้องการจริง โดยเผื่อไว้ประมาณ 25-50%

2.2 ควรเขียนข้อสอบให้ยากพอเหมาะ ข้อสอบถูกผิดควรมีคนตอบถูก 75% ข้อสอบเลือกตอบ 5 ตัวเลือกควรมีคนตอบถูก 60% ข้อสอบเติมคำควรมีคนตอบถูก 50%

2.3 เมื่อเขียนข้อสอบเสร็จแล้วควรนำกลับมาพิจารณาข้อบกพร่องต่างๆ เช่น คำถามต้องไม่กำกวม ไม่คลุมเครือ ไม่ผิดหลักภาษา ไม่ยากและซับซ้อนเกินไป

2.4 ควรเขียนข้อสอบให้เนื้อหาบังคับคำตอบ มากกว่าใช้ฟอร์มข้อความบังคับคำตอบ เช่น การใช้คำว่า อาจจะ บางที จะมีโอกาสเป็นคำตอบถูกมากกว่าผิด

2.5 ควรจัดข้อสอบให้เป็นหมวดหมู่ตามประเภทของข้อสอบ

2.6 ควรสร้างข้อสอบแบบระดมพลังมากกว่าแบบเร่งรีบ

2.7 อย่าจัดข้อสอบให้มีข้อถูกเรียงกันอย่างเป็นระบบ

2.8 ควรออกแบบข้อสอบให้มีวิธีตอบที่สะดวกและง่ายต่อการตรวจให้คะแนน

2.9 ควรเขียนคำสั่งหรือคำชี้แจงให้ละเอียด และชัดเจน

2.10 ควรระลึกอยู่เสมอว่าพฤติกรรมทุกพฤติกรรมไม่สามารถวัดด้วยข้อสอบเพียงข้อเดียวหรือฟอร์มเดียว

2.11 หลีกเลี่ยงข้อสอบแบบถูกผิดเพราะมีโอกาสเดาตอบถูกได้ง่าย

3. ขั้นทดลองสอบ เมื่อเขียนข้อสอบและจัดพิมพ์เรียบร้อยแล้วก็นำไปทดลองสอบเพื่อนำผลมาแก้ไขปรับปรุงข้อสอบซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่จะนำไปทดลองสอบให้นักเรียนทั้งคนเก่ง ปานกลางและอ่อนคนละกันไป

3.2 กำหนดเวลาที่ใช้สอบให้เหมาะสมกับจำนวนข้อสอบ สำหรับแบบทดสอบที่สร้างขึ้นครั้งแรกจะพิจารณาเวลาที่ใช้ทำข้อสอบ จากเวลานักเรียน 90% ทำแบบทดสอบเสร็จเป็นการหมดเวลาสอบ

3.3 การคุมสอบต้องพยายามจูงใจให้นักเรียนมีสมาธิและพยายามทำแบบทดสอบอย่างเต็มความสามารถเพราะถ้านักเรียนรู้ว่าการทดลองสอบนี้จะไม่มีการสอบได้สอบตก อาจทำให้นักเรียนตอบแบบทดสอบอย่างขอไปทีซึ่งจะส่งผลต่อคะแนนที่จะนำมาประเมินผลข้อสอบได้

3.4 ครูต้องเตรียมตัวล่วงหน้าในการคุมสอบอย่าให้มีสิ่งผิดพลาดใดๆ เกิดขึ้น และการคุมสอบควรวางท่าทางให้มีความเป็นกันเองให้มากที่สุด

3.5 สถานที่ทดสอบต้องทำให้เหมาะสมที่สุด ห้องสอบต้องปราศจากเสียงรบกวนใดทั้งสิ้น ต้องมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก ที่นั่งสอบเหมาะสม

4. ขั้นประเมินผลแบบทดสอบ เป็นการตรวจสอบแบบทดสอบมีคุณภาพหรือไม่ โดยพิจารณาตามคุณลักษณะที่ดีของแบบทดสอบ 10 ประการคือ

- 4.1 ความแม่นยำ หมายถึง แบบทดสอบสามารถวัดพฤติกรรมได้ตรงตามที่ระบุไว้ในจุดประสงค์และตามที่ทำการสอนจริง
- 4.2 ความเชื่อมั่น หมายถึง แบบทดสอบให้ผลการทดสอบสอดคล้องตรงกันทุกครั้ง
- 4.3 อำนาจจำแนก หมายถึง ข้อสอบที่แบ่งแยกคนเก่งอ่อนออกจากกันได้ กล่าวคือ คนเก่งจะตอบถูก คนอ่อนจะตอบผิด
- 4.4 ความยากง่าย หมายถึง จำนวนเปอร์เซ็นต์ผู้ตอบถูกโดยทั่วไปแล้วความยากง่ายที่เหมาะสมจะมีคนครึ่งหนึ่งตอบถูก
- 4.5 ความเป็นปรนัย หมายถึง ข้อสอบที่มีคำถามชัดเจนและการให้คะแนนชัดเจน
- 4.6 ความเฉพาะเจาะจง หมายถึง คนที่มีความสามารถเฉพาะเรื่องนั้นจะตอบข้อสอบข้อนั้นถูก แต่ถ้ามีความสามารถทั่วไปจะตอบข้อสอบไม่ถูก
- 4.7 ประสิทธิภาพ หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้เวลานั้นประหยัดเวลาการสร้าง การดำเนินการสอบ การตรวจให้คะแนน แต่ให้ผลการสอบถูกต้อง
- 4.8 ความสมดุล หมายถึง แบบทดสอบสามารถวัดได้ครอบคลุมตามจุดประสงค์และเนื้อหา มีสัดส่วนจำนวนข้อสอดคล้องตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร
- 4.9 ความยุติธรรม หมายถึง แบบทดสอบมีความชัดเจนไม่คลุมเครือและเปิดโอกาสให้ทุกคนมีโอกาสที่จะตอบถูกได้เท่ากัน
- 4.10 ความเหมาะสมของเวลา หมายถึง แบบทดสอบกำหนดเวลาให้อย่างเพียงพอในการตอบข้อสอบจนเสร็จ

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่ากระบวนการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์จะมีขั้นตอนสำคัญ คือ ขั้นตอนวางแผน ขั้นตอนเตรียม ขั้นตอนทดลองสอบและขั้นตอนประเมินผลแบบทดสอบ กระบวนการนี้จะทำติดต่อกันไปเรื่อยๆ จนกว่าจะได้คุณภาพแบบทดสอบตามที่ต้องการ การวางแผนสร้างแบบทดสอบนับว่าเป็นขั้นสำคัญมากเพราะจะเป็นตัวกำหนดการเขียนข้อสอบให้ถูกต้องตั้งแต่แรก ดังนั้นตารางวิเคราะห์หลักสูตรจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะต้องสร้างขึ้นก่อนที่จะทำการสร้างแบบทดสอบทุกครั้ง

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พรสวรรค์ คำบุญ (2534: 48) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนคำยากของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้และไม่ใช้แบบฝึก โรงเรียนร่อนคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2534 จำนวน 60 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน ผลการวิจัย พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ฉันทนา การสะอาด (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้แผนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์จำนวน 1 ชุด ชุดการสอนให้ความรู้เกี่ยวกับข้อปฏิบัติในการอ่านเชิงวิเคราะห์จำนวน 1 ชุด แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์จำนวน 6 ชุด และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัทมา ไตรคุป (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยนำความรู้ทางคติชนมาเป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับวิธีสอนตามคู่มือครูและศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยนำความรู้ทางคติชนมาเป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 80 คน จากผลการศึกษาพบว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยนำความรู้ทางคติชนมาเป็นเครื่องมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความคงทนทางการเรียนภาษาไทยเรื่องการเขียนสะกดคำไม่แตกต่างกัน และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยนำความรู้ทางคติชนมาเป็นเครื่องมือส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วย

สุนันท์ กล่อมฤทธิ์ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ท 32101 ภาษาไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เป็นงานวิจัยกึ่งทดลองมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนแบบบูรณาการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเสนา (เสนาประสิทธิ์) อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 60 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการวิชาภาษาไทย แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติวิชาภาษาไทย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่านักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการจัดการเรียนรู้แบบปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ท 32101 ภาษาไทย ไม่แตกต่างกันและมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ในระดับดี

กิตติยา กิตติมงคล (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประเพณีไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนนานาชาติฮาร์วาร์ด กรุงเทพมหานคร จำนวน 25 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องประเพณีไทย ผลจากการศึกษาพบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ประเพณีไทย

มีประสิทธิภาพ 86.10/85.80 และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ประเพณีไทย มีผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นรินทร์ ประสมพงศ์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พระอารามหลวง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนวัดทองเพลง กรุงเทพมหานคร จำนวน 55 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ หนังสืออ่านประกอบรายวิชาภาษาไทย เรื่อง พระอารามหลวง ผลจากการศึกษาพบว่าหนังสืออ่านประกอบรายวิชาภาษาไทย เรื่อง พระอารามหลวง มีประสิทธิภาพ 83.35/83.45 และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสืออ่านประกอบเรื่องพระอารามหลวง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยที่กล่าวมานี้สรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวชี้วัดระดับความสามารถ ศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างชัดเจนและแน่นอน ถ้าผู้เรียนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการใช้สื่อประกอบที่มีคุณภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนโดยมีรายละเอียดของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคอนุสรณ์ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 91 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคอนุสรณ์ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 1 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 45 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี
2. แบบประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี โดยผู้เชี่ยวชาญ
3. แบบทดสอบระหว่างเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม
4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี

ขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี

ผู้วิจัยได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี ขึ้นเองโดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ขั้นตอนการทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม และความสนใจในการอ่านหนังสือของวัยรุ่น เพื่อนำมาจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี

2. ศึกษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับจังหวัดสระบุรีอย่างละเอียด โดยสำรวจจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เพื่อจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี

3. หนังสืออ่านเพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์และวิธีการของ นววิวรรณ คุณาภินันท์ โดยมีองค์ประกอบดังนี้

3.1 ลักษณะรูปเล่ม ขนาดรูปเล่มใหญ่สุดมีขนาด 10x13 และขนาดเล็กสุด 5x8 การเย็บเล่ม เข้าปกควรมั่นคงแข็งแรงทนทานต่อการใช้ การจัดหน้ากระจ่างชัดเจน มีช่องว่างดูสวยงาม ลักษณะตัวอักษรเรียบไม่มีการผิดพลาดในการพิมพ์อักษร มีภาพประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจ

3.2 การวางโครงเรื่อง ต้องติดต่อสืบเนื่องเป็นเรื่องราวมีเหตุผลเป็นไปตามธรรมชาติโดยการเริ่มจากง่ายไปหายาก เน้นความสละสลวยของภาษาพร้อมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีที่งดงาม

3.3 การใช้ภาษาเหมาะกับวัย เข้าใจง่าย เป็นภาษาที่นิยมใช้ในสังคมปัจจุบัน

3.4 การจัดภาพต้องมีความกระจ่างชัด ตัวละครน้อย สามารถเน้นให้เห็นเป็นจริง ไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้ การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์และวิธีการของ นววิวรรณ คุณาภินันท์ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

3.4.1 ศึกษาแนวทางในการจัดทำหนังสือ

3.4.2 เขียนโครงเรื่อง

3.4.3 ปกใน

3.4.4 การทำดัมมี่

3.4.5 การทำรูปเล่ม

3.4.6 การตั้งชื่อเรื่อง

4. นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์ ภาพประกอบ เนื้อเรื่อง การใช้ภาษา คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับโดยใช้แบบประเมิน

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาการประเมินเป็นข้อความที่มีมาตราส่วน 5 ระดับโดยกำหนดความหมายไว้ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง คุณภาพดีมาก

คะแนน 4 หมายถึง คุณภาพดี

คะแนน 3 หมายถึง คุณภาพปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ต้องปรับปรุงคุณภาพ

คะแนน 1 หมายถึง ไม่มีคุณภาพ

**แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง
เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี**

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่าน เพิ่มเติม เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี	ระดับคะแนนความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. ลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์					
1.1 ขนาดและความหนาของหนังสือ เหมาะสมในการจับถือได้อย่างสะดวก สำหรับเด็กในวัยนี้					
1.2 ลักษณะของปกหนังสือน่าสนใจ ชวนให้อยากอ่าน					
1.3 อักษรที่พิมพ์สวยงาม อ่านง่าย และชัดเจน					
1.4 การพิมพ์ตัวสะกดการันต์ถูกต้อง ตามหลักภาษาไทย					
2. ภาพประกอบ ลักษณะของภาพส่วนใหญ่สวยงาม และชัดเจน					
2.1 ภาพประกอบช่วยขยายข้อความและ ส่งเสริมให้เข้าใจเนื้อเรื่อง					
2.2 ภาพประกอบดึงดูดให้อยากอ่าน เนื้อเรื่อง					
3. เนื้อเรื่อง					
3.1 เนื้อเรื่องเหมาะกับระดับชั้นเรียน ของเด็ก					
3.2 ความยาวของเนื้อเรื่องแต่ละหน่วย เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็กใน ระดับนี้					
3.3 เนื้อเรื่องแปลกออกไปจากหนังสือเล่ม อื่นๆ ที่นักเรียนมีอยู่					
3.4 เนื้อเรื่องมีสาระประโยชน์เหมาะที่จะใช้ เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1					
3.5 ผู้อ่านรับความเพลิดเพลินจากการอ่าน					

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่าน เพิ่มเติม เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี	ระดับคะแนนความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
3.6 ผู้อ่านสามารถสรุปเรื่องราวหรือ ใจความสำคัญของเรื่องแต่ละหน่วยได้					
3.7 กิจกรรมแบบฝึกหัดช่วยพัฒนาทักษะ ด้านภาษาไทยได้					
<u>4. การใช้ภาษา</u>					
4.1 ความยากง่ายของภาษาเหมาะสมกับ ระดับชั้นเรียน					
4.2 การใช้คำศัพท์ต่างๆ เหมาะสม					
4.3 การใช้ภาษาสื่อความหมายได้ชัดเจน					
4.4 คำที่เลือกใช้มีความสละสลวยและไพเราะ					
<u>5. คุณค่าและประโยชน์ที่จะได้รับ</u>					
5.1 ช่วยให้นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีหนังสืออ่านเล่นเพิ่มเติมประเภทร้อยแก้ว					
5.2 ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในการอ่าน บทร้อยแก้ว					
5.3 ช่วยปลูกฝังให้เห็นคุณค่าของเมือง สระบุรี อันเป็นสมบัติล้ำค่าของชุมชน					
5.4 ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้ อยากเห็น เป็นการนำไปสู่นิสัยใฝ่ค้นคว้า และรักการอ่าน					
5.5 ช่วยให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลินใจ					
5.6 เป็นแนวทางหรือตัวอย่างในการจัดทำ หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียน สำหรับครูและผู้สนใจได้					

นำผลการประเมินมาพิจารณาค่าเฉลี่ยเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการยอมรับคุณภาพของ
หนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 – 5.00 หมายถึง	คุณภาพดีมาก
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50 หมายถึง	คุณภาพดี
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50 หมายถึง	คุณภาพปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50 หมายถึง	คุณภาพปรับปรุงคุณภาพ
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50 หมายถึง	ไม่มีคุณภาพ

เกณฑ์ในการยอมรับว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพหรือไม่ผู้วิจัยได้กำหนดให้ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากแนวคิดของธัญญา นาคหอม (2545: 52)

5. ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ถูกต้องเหมาะสม
6. ทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี

วิธีการหาคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ผู้วิจัย ได้ทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคอนุสรณ์ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยดำเนินการทดลองดังต่อไปนี้

การทดลองครั้งที่ 1 ขั้นทดลองรายบุคคล

ผู้วิจัยได้นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคอนุสรณ์ จำนวน 3 คน ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่ายจากนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับเก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 1 คน ขณะที่ทำการทดลองผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลต่างๆ พิจารณาเกี่ยวกับการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมว่าเหมาะสมหรือไม่ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปใช้ในการทดลองครั้งที่ 2

การทดลองครั้งที่ 2 ขั้นทดลองกลุ่มเล็ก

ผู้วิจัยได้นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคอนุสรณ์ จำนวน 15 คน ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่ายจากนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับเก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 5 คนโดยดำเนินการทดลอง โดยเริ่มจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน ทำแบบทดสอบระหว่างเรียนและทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาแนวโน้มประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมและปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปใช้ในการทดลองครั้งที่ 3

การทดลองครั้งที่ 3

ผู้วิจัยนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคอนุสรณ์ จำนวน 45 คน เริ่มจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน ทำแบบทดสอบระหว่างเรียนและทำแบบทดสอบหลังเรียน นำผลมาวิเคราะห์หาแนวโน้มประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ตามเกณฑ์ 80/80 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี ไม่ต่ำกว่า 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี ไม่ต่ำกว่า 80

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบระหว่างเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 8 หน่วย

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบระหว่างเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม จากหนังสือหลักการวัดและประเมินผลการศึกษาของ พิชิต ฤทธิ์บุญ (2545: 94)
2. วิเคราะห์เนื้อหาในแต่ละหน่วยของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
3. สร้างแบบทดสอบจากเนื้อหาในหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก
4. นำแบบทดสอบระหว่างเรียนที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านสาระวิชาภาษาไทย ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมโดยใช้แบบประเมินที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดความหมายของคะแนนดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง คุณภาพดีมาก

คะแนน 4 หมายถึง คุณภาพดี

คะแนน 3 หมายถึง คุณภาพปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ต้องปรับปรุงคุณภาพ

คะแนน 1 หมายถึง ไม่มีคุณภาพ

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
1	ความสอดคล้องของเนื้อหากับจุดประสงค์					
2	ความถูกต้องของเนื้อหา					
3	ความชัดเจนของการอธิบายเนื้อหา					
4	เนื้อหามีความต่อเนื่องกัน					
5	ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับผู้เรียน					
6	ความยากง่ายเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน					
7	ความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้					
8	ความเหมาะสมของจำนวนข้อคำถามในแต่ละหน่วย					
9	ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์					
10	ส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาและการนำไปใช้					

5. นำผลการประเมินมาพิจารณาค่าเฉลี่ยเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ การประเมินคุณภาพแบบทดสอบระหว่างเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 – 5.00 หมายถึง คุณภาพดีมาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50 หมายถึง คุณภาพดี

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50 หมายถึง คุณภาพปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50 หมายถึง คุณภาพปรับปรุงคุณภาพ

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50 หมายถึง ไม่มีคุณภาพ

เกณฑ์ในการยอมรับว่าแบบทดสอบระหว่างเรียนที่สร้างขึ้นมีคุณภาพหรือไม่ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงเกณฑ์จากแนวคิดของ ทรินญา นาคหอม (2545: 52) โดยกำหนดให้มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากหนังสือหลักการวัดและประเมินผลการศึกษาของ พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2545: 96-98)
2. วิเคราะห์เนื้อหาในแต่ละหน่วยของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
3. คัดเลือกเนื้อหา นำมาสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก
4. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี เป็นข้อสอบเลือกตอบปรนัย 4 ตัวเลือก แต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยสร้างให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละหน่วย ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 8 หน่วย คือ หน่วยที่ 1 พระพุทธบาทสูงค่า หน่วยที่ 2 เชื้อนป่าสักชลสิทธิ์ หน่วยที่ 3 ฐานผลิตอุตสาหกรรม หน่วยที่ 4 เกษตรนำล้ำแหล่งเที่ยว หน่วยที่ 5 หนึ่งเดียวกะหรี่ปั๊ป และนมดี หน่วยที่ 6 ประเพณีตักบาตรดอกไม้งาม หน่วยที่ 7 เหลืองอร่ามทุ่งทานตะวัน หน่วยที่ 8 ลือลั่นเมืองชุมทาง จำนวน 50 ข้อ
5. นำแบบทดสอบที่สร้างตรวจหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ความเหมาะสมของคำถามและความเหมาะสมทางภาษาที่ใช้เกณฑ์การให้คะแนนโดยผู้เชี่ยวชาญทางการสอนวิชาภาษาไทย 3 ท่าน โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีระดับการประเมิน 3 ระดับ
 - +1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
 บันทึกผลการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนในแต่ละข้อจากการประเมินผลโดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน คัดเลือกข้อสอบที่มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาตั้งแต่ระดับ 0.5 ขึ้นไป
6. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนเทศบาล 5 วัดเกาะกลาง จำนวน 100 คน
7. นำแบบทดสอบที่นักเรียนทำแล้วมาตรวจให้คะแนน ข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ได้ตอบให้ 0 คะแนน นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาความยากง่าย (p) ได้เท่ากับ 0.55 และค่าอำนาจจำแนก (r) ได้เท่ากับ 0.38 โดยใช้เทคนิค 27 % ของจุง เทห์ ฟาน จากนั้นคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก 0.20 ขึ้นไป จำนวน 30 ข้อนำมาใช้
8. นำแบบทดสอบไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Reliability) โดยใช้สูตร KR-20 (Kuder Richardson-20)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองชนิด Randomized One - Group Pretest - Posttest Design ซึ่งมีกลุ่มทดลองเดียว (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2539: 249) ดังตารางแบบแผนการทดลอง

ตาราง 1 แสดงแบบแผนการวิจัยในการทดสอบสมมติฐาน

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

E คือ กลุ่มทดลอง

T₁ คือ การทดสอบก่อนการทดลอง

X คือ การเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้
คู่มือสระบุรี

T₂ คือ การทดสอบหลังการทดลอง

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ ; และอังคณา สายยศ. 2538: 73)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 หาค่าความแปรปรวนของแบบทดสอบ (ล้วน สายยศ. 2538: 76-77) โดยคำนวณจากสูตร

$$S^2 = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ	S^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนน
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 การหาค่าความตรง (Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (ถนัญพงษ์ เจริญพิทย์. 2542: 235) จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 การหาค่าความยากง่าย (Difficulty index : p) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination index:r) ของแบบทดสอบ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อสอบในรายข้อ (Item analysis) (ถนัญพงษ์ เจริญพิทย์. 2542: 215) โดยคำนวณจากสูตร

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าความยากง่ายของคำถามแต่ละข้อ
	R	แทน	จำนวนนักเรียนที่ทำข้อนั้นถูก
	N	แทน	จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

2.3 การหาค่าความเชื่อมั่น แบบคูเดอร์ ริชาร์ดสัน สูตรที่ 20 (Kuder-Richardson 20 หรือ KR-20) (ล้วน สายยศ. 2538: 197-198) โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้

สูตร KR – 20

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
เมื่อ	P	แทน	สัดส่วนผู้ตอบถูกต้องผู้เข้าสอบทั้งหมด
	q	แทน	สัดส่วนผู้ตอบผิดต่อผู้เข้าสอบทั้งหมด
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งหมด

3. หาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2 เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้คำร้อยละ (เสาวณีย์ ศึกษบัณฑิต. 2528: 294-295)

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี ไม่ต่ำกว่า 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี ไม่ต่ำกว่า 80

สูตรที่ 1

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในหนังสืออ่านเพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของการสอบระหว่างเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\left[\frac{\sum F}{N} \right]}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียน หลังจากการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน
	$\sum F$	แทน	คะแนนรวมจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

4. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test dependent sample เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ ; และอังคณา สายยศ. 2531: 104)

สูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 (\sum D)^2}{N-1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณาของการแจกแจงแบบที่
	D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	N	แทน	จำนวนคู่
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็น รายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้รับจากการทดสอบก่อนเรียน กับทดสอบหลังเรียน
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกัน เป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน กับทดสอบหลังเรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในหนังสืออ่านเพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียน หลังจากการเรียน) คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน
K	แทน	คะแนนเต็ม
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	คะแนนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบ ที่
p	แทน	ค่าระดับนัยสำคัญของการทดสอบ

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ผลการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคอนุสรณ์ มีลำดับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรีที่สร้างขึ้นตามเกณฑ์ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี ที่สร้างขึ้นตามเกณฑ์

เมื่อผลการวิจัยสิ้นสุดลงผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป (E_1/E_2) ได้ผลดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี ตามเกณฑ์ 80/80

แบบฝึกหัดระหว่างเรียน			แบบทดสอบหลังเรียน			ประสิทธิภาพ
คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	E_1	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	E_2	E_1 / E_2
40	32.40	81.00	20	16.64	83.22	81.00 / 83.22

จากตาราง 2 พบว่าประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคอนุสรณ์ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 81.00/83.22

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี ปรากฏผลดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลัง
การเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี

ผลการทดสอบ	n	K	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนการทดลอง	45	30	19.02	2.06	27.968**	.000
หลังการทดลอง	45	30	25.18	2.03		

** $p < .01$

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคอนุสรณ์ ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคอนุสรณ์ มีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคอนุสรณ์
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี ที่สร้างขึ้นตามเกณฑ์ 80/80
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคอนุสรณ์ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 91 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคอนุสรณ์ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 1 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 45 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

กลุ่มตัวอย่างใช้เวลาในการทดลองจำนวน 18 คาบ สัปดาห์ละ 3 คาบ คาบละ 60 นาที

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาในหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 8 หน่วย คือ

หน่วยที่ 1 พระพุทธบาทสูงค่า

หน่วยที่ 2 เชื้อนปาส์กชลสิทธิ์

หน่วยที่ 3 ฐานผลิตอุตสาหกรรม

หน่วยที่ 4 เกษตรนำล้ำแหล่งเที่ยว

หน่วยที่ 5 หนึ่งเดียวกระหึ่ม และนมีดี

หน่วยที่ 6 ประเพณีตักบาตรดอกไม้งาม

หน่วยที่ 7 เหลืองอร่ามทุ่งทานตะวัน

หน่วยที่ 8 ลือลั่นเมืองชุมทาง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี
2. แบบประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรีโดยผู้เชี่ยวชาญ
3. แบบทดสอบระหว่างเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 8 หน่วย
4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี

วิธีการดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคนนุสรณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 45 คน ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 18 คาบ สัปดาห์ละ 3 คาบ คาบละ 60 นาที โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปทดลองใช้กับนักเรียน เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ 80/80

การทดลองครั้งที่ 1 ขั้นทดลองรายบุคคล

ผู้วิจัยได้นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคนนุสรณ์ จำนวน 3 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของหนังสืออ่านเพิ่มเติมในด้านต่างๆ โดยการบันทึกและสังเกตพฤติกรรมในขณะทดลอง สัมภาษณ์ถึงปัญหาในการเรียน ซึ่งผู้วิจัยพบว่ามีปัญหาและสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1. เนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติมในบางหน่วยปริมาณน้อย พบคำผิดอยู่บ้างและบางตอนก็มีการฉีกคำผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขให้ครบถ้วนสมบูรณ์และเหมาะสมแล้ว

2. ภาพในหนังสืออ่านเพิ่มเติมบางภาพมีขนาดเล็กเกินไปไม่ชัดเจน การจัดวางรูปภาพบางภาพยังไม่เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขให้เสร็จสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว

การทดลองครั้งที่ 2 ขั้นทดลองกลุ่มเล็ก

ผู้วิจัยได้นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแควอนุสรณ์ จำนวน 15 คน โดยเริ่มจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน ทำแบบทดสอบระหว่างเรียนและทำแบบทดสอบหลังเรียน ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่เป็นข้อบกพร่องและปัญหาต่างๆขณะทดลอง การสังเกตขณะเรียนและการสัมภาษณ์นักเรียน ปัญหาที่พบและต้องปรับปรุงมีดังนี้

1. แบบทดสอบบางหน่วยมีลักษณะของข้อสอบเป็นแบบความรู้ความจำเป็นส่วนใหญ่ จึงต้องทำการปรับปรุงให้ข้อสอบมีลักษณะที่หลากหลายมากขึ้นซึ่งผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว

2. แบบทดสอบบางข้อคำถามไม่ชัดเจนและไม่ครอบคลุมเนื้อหา รวมทั้งมีการสะกดคำผิด ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ถูกต้องแล้ว

การทดลองครั้งที่ 3

ผู้วิจัยนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแควอนุสรณ์ จำนวน 45 คน โดยดำเนินการทดลองดังนี้

1. ชี้แจงทำความเข้าใจกับนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี

2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี

3. ให้นักเรียนเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม 1 ชุดต่อนักเรียน 1 คน ซึ่งมีเนื้อหาทั้งหมด 8 ชุดด้วยกัน

4. หลังจากที่ยังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมในแต่ละชุดแล้วนักเรียนจะต้องทำแบบทดสอบระหว่างเรียน ซึ่งมีจำนวนชุดละ 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 40 ข้อ จากนั้นครูนำผลการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม (E_1)

5. เมื่อนักเรียนเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมครบทั้ง 8 ชุดแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม (E_2)

6. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี

7. ตรวจสอบให้คะแนนแล้วนำผลการตรวจมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

2. นำผลจากการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ใช้สูตร E_1/E_2 เพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี ตามเกณฑ์ 80/80
2. ใช้วิธีการทางสถิติ t-test เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังการเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย
2. หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียน
3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของหนังสือหาอ่านเพิ่มเติมโดยหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นทั้งหมด จำนวน 50 ข้อ ให้นักเรียนทำแบบทดสอบแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อให้ได้ข้อที่มีค่าความเชื่อมั่น จำนวน 30 ข้อ ได้ค่าความยากง่าย (p) เท่ากับ 0.55 ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.38 และมีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.79 ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี
2. การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นโดยการประเมินผลระหว่างเรียน และหลังเรียนแสดงให้เห็นว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ คือ 81.00/83.22
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภายหลังจากได้รับการเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลของการเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี มีผลการวิจัย ดังนี้

1. การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นโดยการประเมินผลระหว่างเรียน และหลังเรียนแสดงให้เห็นว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ คือ 81.00/83.22

หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี ส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีนิสัยรักการอ่าน รวมถึงให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองเพราะเนื้อหาแสดงให้เห็นสภาพความเป็นจริงทั้งทางด้านสังคม วัฒนธรรม ประเพณี รวมถึงสถานที่ต่างๆ ที่มีความหลากหลาย ซึ่งน่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมและเผยแพร่ให้จังหวัดสระบุรีเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น อีกทั้งนักเรียนก็สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันทั้งต่อตนเองและผู้อื่นได้ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากภาพรวมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 8 หน่วยจะเห็นได้ว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับดี เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี มีเนื้อหาที่น่าสนใจ เข้าใจง่าย เพราะเป็นเรื่องราวในจังหวัดของผู้เรียนซึ่งเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวผู้เรียนมาก รวมถึงการใช้ตัวหนังสือที่มีขนาดที่เหมาะสม รูปภาพมีสีสันสวยงาม มีตัวการ์ตูนที่มานำเสนอเนื้อหา และเกร็ดความรู้ต่างๆ ทำให้ไม่น่าเบื่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติยา กิตติมงคล (2551: 89) ที่ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เรื่อง ประเพณีไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนานาชาติแอสโรว์ กรุงเทพมหานคร พบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 8 หน่วยที่สร้างขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับดี มีรูปภาพ สีสันสวยงาม ขนาดของรูปภาพ และตัวหนังสือมีความเหมาะสม ทำให้หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 86.10/85.80 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ อโนมา ไม่นาม (2542: บทคัดย่อ) ที่สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีของวัยรุ่น เรื่อง สร้างเสน่ห์ด้วยการกิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านยาวิ-ห้วยโป่ง พบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.43/80.13 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นสูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียน รวมถึงผู้เชี่ยวชาญ และครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่าอยู่ในระดับดีมากทุกด้าน จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี มีคุณภาพอยู่ในระดับดี มีความเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภายหลังได้รับการเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทั้งนี้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี ได้รับการพัฒนาอย่างมีระบบตามขั้นตอนที่ถูกต้อง โดยคำนึงถึงความสนใจในการอ่านหนังสือของนักเรียน ลักษณะของหนังสือมีความเหมาะสมทั้งทางด้านเนื้อหาที่ไม่ซับซ้อน เป็นเรื่องราวในท้องถิ่นของตนเอง การใช้ภาพ รูปภาพ ขนาดตัวอักษร ขนาดของรูปเล่มหนังสือและการจัดรูปแบบของเนื้อหาที่น่าสนใจและเหมาะสมกับวัยของนักเรียน นักเรียนจึงให้ความสำคัญ และความสนใจที่จะอ่านเรื่องราวต่างๆ จากหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี เป็นอย่างดี เพราะเดิมทีนักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับจังหวัดสระบุรีเพียงผิวเผินเท่านั้นแต่เมื่อได้อ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมนี้แล้วทำให้นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับจังหวัดสระบุรีอย่างละเอียดมากยิ่งขึ้น นักเรียนหลายคนก็นำเรื่องราวที่อ่านมา

เป็นส่วนหนึ่งของการสนทนา แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันในหมู่เพื่อนนักเรียน บางคนที่มีความสนใจในเรื่องราวต่างๆ นอกจากนั้นก็พยายามไปค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเองจากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ เช่น การสอบถามผู้รู้ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง หรืออินเทอร์เน็ต แล้วนำมาบอกเล่า พูดคุย ถ่ายทอดความรู้นั้นให้แก่ครู และเพื่อนๆ ได้รับความรู้เพิ่มเติมนั้นอีกด้วย จากงานวิจัยครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยพบเห็นพฤติกรรมที่ดีของนักเรียนโดยพบว่านักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากขึ้นจากการพูดคุย แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องราวที่อ่านในหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี มีความสนใจซักถามครูในเรื่องที่นักเรียนไม่เข้าใจ ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น และมีทักษะกระบวนการเรียนรู้และทางด้านภาษาทั้งด้านการอ่าน การทำความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์ และการสรุปความ รวมถึงได้ความรู้ด้านวรรณคดีที่เกี่ยวกับสถานที่ และประเพณีไทยอีกด้วย ดังนั้น หนังสืออ่านเพิ่มเติมจึงเป็นสื่อที่สามารถทำให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น จึงส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักษณะ รอดสน (2540: บทคัดย่อ) เรื่องการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้าน เรื่อง เรือ..สายน้ำ..และชีวิตชาวปทุมธานี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านภูมิปัญญาชาวบ้านประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่าเนื้อหาสาระถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 97.4 ผู้เชี่ยวชาญ และครูผู้สอนสังคมศึกษา ประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอยู่ในระดับดี ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมอยู่ในระดับดี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นรินทร์ ประสมพงศ์ (2551: บทคัดย่อ) เรื่องการสร้างหนังสืออ่านประกอบรายวิชาภาษาไทย เรื่อง พระอารามหลวง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดทองเพลง กรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า หนังสืออ่านประกอบรายวิชาภาษาไทย เรื่อง พระอารามหลวง ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.35/83.45 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จะเห็นว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะทางการอ่าน พัฒนาความคิดได้ดี เช่นเดียวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี ที่มีเนื้อหาบูรณาการความรู้ทางด้านสังคม ภาษา และสอดแทรกวรรณคดี ทำให้นักเรียนได้รับทักษะทางการอ่าน และได้รับความรู้ที่หลากหลาย เสริมสร้าง และขยายประสบการณ์เกี่ยวกับจังหวัดสระบุรีได้กว้างขวางลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น จากเหตุผลดังกล่าวทำให้นักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี มีผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรเพิ่มเนื้อหาข้อมูลของหนังสืออ่านเพิ่มเติมในแต่ละหน่วยให้เหมาะสมกับระยะเวลาที่ทำการทดลองที่กำหนดไว้และเพิ่มภาพการ์ตูนให้มากขึ้นเพื่อให้นักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกิดความสนใจและไม่น่าเบื่อ

1.2 ควรมีการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในทุกระดับชั้น และในสาระเนื้อหาอื่นๆ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารและการใช้ภาษาของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาโดยการพัฒนาเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประกอบการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีความสนใจมากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2520). รายงานการสำรวจความสนใจและรสนิยมในการอ่านของเด็กและเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จิงเจริญ.
- . (2544). คู่มือครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพฯ: กรมฯ. กระทรวงศึกษาธิการ.
- ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์. (2532). ขุมทรัพย์ในหนังสือ: หนังสือคือขุมทรัพย์แห่งปัญญา. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- กิตติยา กิตติมงคล. (2551). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เรื่อง ประเพณีไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนานาชาติฮาร์วาร์ด กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จารุณี ยอดกัณหา. (2540). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม วิชาจริยศึกษา เรื่อง ความซื่อสัตย์ สุจริต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- จินตนา ไบกาซูยี. (2534). การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- . (2542). เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2527). การทำหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บุรพาสาส์น.
- ฉวีวรรณ บุญการี. (2537). การสร้างหนังสือการ์ตูน เรื่อง คำพังเพย เพื่อใช้ประกอบสำหรับซ่อมเสริมวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ฉันทนา การสะอาด. (2547). การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐพงศ์ เจริญพิทย์. (2542). การวัดผลการเรียนวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตร.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2539). การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ธัญญา นาคหอม. (2545). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นงลักษณ์ ชัยหาด. (2524). การวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่าน หมวดภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- นรินทร์ ประสมพงศ์. (2551). การพัฒนาหนังสืออ่านประกอบรายวิชาภาษาไทย เรื่อง พระ
อารามหลวง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดทองเพลง
กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2522). อุปเทศการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช.
- (2524). วรรณกรรมกับเด็ก. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์. (2525). เอกสารคำสอนวิชาวัดผล 301 : การสร้างแบบทดสอบ.
กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุษราคัม ศรีจันทร์. (2541). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมในการเสริมสร้างสุขภาพกาย เรื่อง
เอกกับเอ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดกระทุ่มเสือปลา
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ศึกษาศาสตร์-การสอน). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ประเทิน มหาพันธ์. (2523). การสอนอ่านเบื้องต้น. ชลบุรี: คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- ปัทมา ไตรคุป. (2547). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง การเขียน
สะกดคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยนำความรู้ทางคติชนมาเป็น
เครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับวิธีสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
(การสอนภาษาไทย). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- พรสวรรค์ คำบุญ. (2534). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนคำยากของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้และไม่ใช้แบบฝึก โรงเรียนร่อนคำ จังหวัดกาฬสินธุ์.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ศึกษาศาสตร์-การสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2539). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2545). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิตร ทองชั้น. (2524). หลักการวัดผล. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2540). การประเมินผลการเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.
- ภิญญาพร นิตยะประภา. (2534). การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษ์ -
ศาสตร์ คณะศึกษามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์พระนคร.

- มนัส ศรีทอง. (2547). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อสร้างเสริมกรอบคร่าวให้สงบสุข เรื่อง
ต้นกับเตย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลหนองกี่
จังหวัดบุรีรัมย์. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2540). การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชมี บุญญสิทธิ์. (2530). การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลอุดมวิทยา จังหวัดปทุมธานี. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2538). หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศึกษาพรจำกัด
- ลักขณา รอดสน. (2540). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้าน เรื่อง เรือ...
สายน้ำ...และชีวิตชาวปทุมธานี. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. (ศึกษาศาสตร์-การสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
ถ่ายเอกสาร.
- วราภรณ์ บำรุงสกุล. (2542). อ่านถูก-สะกดถูก-คำ-ความหมาย-ประโยค. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ:
บริษัท ดันอ้อ 1999 จำกัด.
- วิริยะ สิริสิงห์. (2537). การสร้างสรรค์วรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศิวภรณ์ โควสวนนท์. (2533). การวิเคราะห์หนังสืออ่านนอกเวลาวิชาภาษาไทยประเภทร้อยกรอง
ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สนั่น มีชันหมาก. (2537). วิจัยวรรณกรรมสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: บริษัท เทคโปรโมชั่น แอนด์
แอดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด.
- สมศักดิ์ ศรีมาโนช. (2523). การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: พีระพรีนา.
- สวัสดี สุวรรณอักษร. (2532). หนังสือดีพัฒนาค่านุชนุญ: หนังสือคือชุมทรัพย์แห่งปัญญา. กรุงเทพฯ:
รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- สาคร ธรรมศักดิ์. (2541). ผลการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8
พ.ศ. 2540-2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

- สุขุม เฉลยทรัพย์. (2529). *การส่งเสริมการอ่าน*. ปทุมธานี: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาฯ กรุงเทพมหานคร.
เจริญทัศน์.
- สุนันท์ กล่อมฤทธิ์. (2547). *การเปรียบเทียบทางการเรียนวิชา ท 32101 ภาษาไทย เรื่อง ขุนช้าง
ขุนแผน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- เสาวนีย์ ลิกขาบัณฑิต. (2528). *เทคโนโลยีทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาครุศาสตร์
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- หทัย ตันหยง. (2529). *การสร้างสรรค์วรรณกรรมและหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษร
อโนมา ไม่หอม. (2542). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีของวัยรุ่น เรื่อง
สร้างเสน่ห์ด้วยการกิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านยาวิ-ห้วยโป่ง
จังหวัดเพชรบูรณ์*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรีย์ คงเจริญเขต. (2540). *การสร้างหนังสืออ่านประกอบวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ศึกษาศาสตร์-การสอน).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- Burden, M. K. (1994). *Using Young Adult Literature to Promote Recreation Reading in a Senior
Basic English Class*. The ERIC Database.
- Chilcoat, G. W. (1993). *Teaching About the Civil Rights Movement by Using Student Generated
Comic Book*. Writing Notebook : Creative Word Processing in the Classroom; v9 n2
p 37-39 Nov-Dec 1991.
- Pustz, M. J. (1998). *Fanboys and True Believers: Comic Book Reading Communities and the
Creation of Culture*. ProQuest-Dissertation Abstracts. 558 (Nov 1998): 1636.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ

รายนามผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมานัน รุ่งเรืองธรรม

อาจารย์พิเศษระดับมหาบัณฑิตคณะ
ศึกษาศาสตร์ ภาควิชาหลักสูตรและ
การสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขจรศรี ชาทิกานนท์

อาจารย์ที่ปรึกษาและรองผู้อำนวยการ
ฝ่ายกิจการนักเรียน โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
(ฝ่ายมัธยม)

อาจารย์สุรณี สุขสำราญ

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคอนุสรณ์

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี

คำชี้แจง จงเขียนเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าข้อที่ถูกต้อง

- ข้อใดเรียงลำดับเหตุการณ์งานประเพณีตักบาตรดอกไม้ได้ถูกต้องที่สุด
 - พระภิกษุสงฆ์ประกอบพิธีสวดอธิฐานเข้าพรรษาในโบสถ์
 - ประชาชนตักบาตรดอกไม้พระภิกษุสงฆ์
 - พระภิกษุสงฆ์นำดอกไม้ไปสักการบูชารอยพระพุทธบาท
 - ประชาชนนำน้ำสะอาดมาล้างเท้าพระภิกษุสงฆ์

ก. 2 , 3 , 4 , 1 ข. 1 , 3 , 2 , 4
ค. 2 , 3 , 1 , 4 ง. 3 , 1 , 4 , 2
- ชมฟุตบอลกันเมล็ดทานตะวัน ดังนั้นเธอจะได้รับสารอาหารเช่นเดียวกับอาหารชนิดใด

ก. ถั่วลิสง
ข. ไก่ย่าง
ค. แอปเปิ้ล
ง. นมเปรี้ยว
- หากสุชาติจะเดินทางไปจังหวัดหนองคาย จะต้องใช้ทางหลวงพิเศษหมายเลขใด

ก. หมายเลข 1
ข. หมายเลข 2
ค. หมายเลข 3
ง. หมายเลข 4
- คำประพันธ์ในข้อใดที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับประเพณีตักบาตรดอกไม้

ก. จวนจะบวชเป็นพระสละนาง
ข. อยู่เหินห่างเห็นกันเมื่อวันบุญ
ค. รูปเรดช้างโคควายชายกันวัน
ง. ประดับพุ่มบุปผาพฤกษากระถาง
- คุณยายวารินทร์ดื่มนมเป็นประจำทุกวันทำให้กระดูกแข็งแรง แสดงว่าคุณยายได้รับสารอาหารใด จากนม

ก. โปรตีน
ข. วิตามินเอ
ค. แคลเซียม
ง. คาร์โบไฮเดรต

6. ฟาร์มม้าวอยู่ที่อำเภอใดในจังหวัดสระบุรี
 - ก. อำเภอวังม่วง
 - ข. อำเภอแก่งคอย
 - ค. อำเภอหนองแซง
 - ง. อำเภอมวกเหล็ก
7. โรงโมหินจัดอยู่ในอุตสาหกรรมประเภทใด
 - ก. โลหะ
 - ข. ขนส่ง
 - ค. อโลหะ
 - ง. เกษตร
8. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้อง
 - ก. เชื้อนปัสกซลสิทธ์เปิดอย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ.2541
 - ข. มีการจัดแสดงเรื่องราวของชาวไทลื้อในพิพิธภัณฑ์ลุ่มน้ำปัสก
 - ค. เชื้อนปัสกซลสิทธ์เป็นเชื้อนแคนดินเหนียวที่ยาวที่สุดในประเทศไทย
 - ง. เชื้อนปัสกซลสิทธ์มีพื้นที่อยู่ระหว่างจังหวัดสระบุรี และจังหวัดนครนายก
9. ถ้าต้องการไปเที่ยวจังหวัดสระบุรี จะต้องไปเที่ยวในเทศกาลใด
 - ก. ประเพณีตักบาตรดอกไม้ม
 - ข. ประเพณีตักบาตรเทโว
 - ค. ประเพณีไหลเรือไฟ
 - ง. ประเพณีบุญบั้งไฟ
10. “ถนนมิตรภาพ” มีชื่อเดิมว่าอย่างไร
 - ก. ถนนสุขบรรทัด
 - ข. ถนนประชาธิปไตย
 - ค. ถนนเกษมราษฎร์
 - ง. ถนนพิชัยณรงค์สงคราม
11. นับตั้งแต่ปี ค.ศ.1962 มาจนถึงปัจจุบันฟาร์มโคนมไทย-เดนมาร์กจัดตั้งมาแล้วกี่ปี
 - ก. 45 ปี
 - ข. 47 ปี
 - ค. 49 ปี
 - ง. 51 ปี

12. ปัจจัยในข้อใดที่ทำให้จังหวัดสระบุรีเป็นแหล่งที่ตั้งของโรงงานผลิตปูนซีเมนต์ขนาดใหญ่
- ค่าจ้างแรงงานมีราคาถูก
 - มีพื้นที่เป็นภูเขาสูงหลายแห่ง
 - มีความสะดวกในการคมนาคมขนส่งสินค้า
 - มีวัตถุดิบที่เหมาะสมในการผลิตปูนซีเมนต์

“ทั้งนี้ด้วยสายพระเนตรอันยาวไกล และพระราชหฤทัยมุ่งมั่นที่จะทรงแก้ไขความทุกข์ยากที่เกิดขึ้นกับพสกนิกรของพระองค์ ทรงแก้ปัญหาให้ความโหดร้ายของแม่น้ำป่าสัก กลายเป็นความสงบเสงี่ยมที่น่านิยมเพื่อประโยชน์ และความสุขของคนไทยทั่วประเทศ ตราบนิรันดร์”

13. จากข้อความดังกล่าวข้างต้น ความโหดร้าย หมายถึงสิ่งใด
- ปัญหาเรื่องแหล่งท่องเที่ยว
 - ปัญหาอุทกภัย และภัยแล้ง
 - ปัญหาเรื่องการลักลอบตัดต้นไม้
 - ปัญหาเรื่องถิ่นที่อยู่อาศัยของราษฎร
14. ข้อใดกล่าวถึงโบราณสถานในวัดพระพุทธบาทราชมหาวิหารได้ถูกต้องที่สุด
- วิหารคดกลางเป็นที่สถิตของพระช้างปอง
 - พระมุกุฎพันธเจดีย์สร้างในสมัยรัชกาลที่ 5
 - เทวรูปในศาลพระกาฬเป็นศิลปกรรมของชาวขอม
 - พระที่นั่งเย็นใช้สำหรับให้พระมหากษัตริย์ทรงเปลี่ยนฉลองพระองค์
15. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในข้อใดนำหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ
- ไร่อรุณ
 - ทุ่งทานตะวัน
 - เกษตรทฤษฎีใหม่
 - ฟาร์มโคนมไทย-เดนมาร์ก
16. ดอกเข้าพรรษาที่ประชาชนนำมาใช้ตกแต่งบาตรดอกไม้ มีชื่อเรียกอีกอย่างว่าดอกอะไร
- ดอกขิง
 - ดอกพุท
 - ดอกขำลิง
 - ดอกก้ามกุ้ง

17. ดอกทานตะวันจะหันหน้าไปทางทิศใดเมื่อถึงเวลาประมาณ 9.00 น.

- ก. ทิศใต้
- ข. ทิศเหนือ
- ค. ทิศตะวันตก
- ง. ทิศตะวันออก

18. คำว่า **มิตรภาพ** อ่านว่าอย่างไร

- ก. มิตร-พาบ
- ข. มิ-ตระ-พาบ
- ค. มิตร-ตะ-พาบ
- ง. มิตร-ตระ-พาบ

19. วัตถุประสงค์ในการทำกะหรี่ปั๊ปข้อใดที่ทำให้เนื้อไก่หรือเนื้อหมูไม่มีกลิ่นคาว

- ก. เกลือ
- ข. ผงกะหรี่
- ค. พริกไทย
- ง. ซอสปรุงรส

20. บุคคลในข้อใดทำงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมที่แตกต่างไปจากบุคคลอื่น

- ก. วิรัตน์ทำงานอยู่ในโรงงานผลิตปูนขาว
- ข. วิฑูลทำงานอยู่ในโรงงานผลิตเสาคอนกรีต
- ค. วิสูตรทำงานอยู่ในโรงงานผลิตน้ำตาลทราย
- ง. วิชัยทำงานอยู่ในโรงงานผลิตกระเบื้องเคลือบ

21. เหตุใดประชาชนจึงนิยมสระผมที่เขวนอยู่รอบมณฑป

- ก. เพื่อให้ผมแห้งในความรัก
- ข. เพื่อขับไล่ความเจ็บป่วยให้หายไป
- ค. เพื่ออุทิศส่วนบุญส่วนกุศลแก่ผู้ล่วงลับไปแล้ว
- ง. เพื่อให้ตนเองมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

22. ชาวนาในจังหวัดใดได้ประโยชน์จากเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์

- ก. จังหวัดชัยนาท
- ข. จังหวัดอุทัยธานี
- ค. จังหวัดนครสวรรค์
- ง. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

23. ชัยพรเรียนจบปริญญาตรีคณะพืชศาสตร์ ชัยพรควรจะไปสมัครงานที่บริษัทใด
- บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด
 - บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด
 - บริษัท แปซิฟิกส์เมล็ดพันธ์ จำกัด
 - บริษัท เซเม็กซ์ (ประเทศไทย) จำกัด
24. อ.ส.ค. เป็นอักษรย่อขององค์การใด
- องค์การส่งเสริมกิจการโคนม
 - องค์การส่งเสริมกิจกรรมโคนมจังหวัดสระบุรี
 - องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย
 - องค์การส่งเสริมการเลี้ยงโคนมแห่งประเทศไทย
25. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับต้นทานตะวัน
- ต้นทานตะวันเป็นพืชน้ำมัน
 - ต้นทานตะวันเจริญเติบโตได้ดีในดินทราย
 - ฤดูฝนเป็นฤดูที่เหมาะสมในการปลูกต้นทานตะวัน
 - ดอกทานตะวันจะหันหน้าไปทางทิศตะวันออกเท่านั้น
26. ส่วนใดของมณฑปที่เป็นงานศิลปกรรมประดับมุก
- เสาหิน
 - บานประตู
 - ซุ้มบันแถลง
 - เครื่องยอด 7 ชั้น
27. เพราะเหตุใดเกษตรกรในอำเภอมวกเหล็ก และอำเภอม่วงสามสิบจังหวัดสระบุรีจึงนิยมปลูกองุ่น
- มีสภาพภูมิประเทศที่อุดมสมบูรณ์
 - มีสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก
 - มีการส่งเสริมให้ปลูกองุ่นเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว
 - มีเส้นทางการคมนาคมขนส่งผลผลิตทางการเกษตรที่สะดวก
28. บุคคลในข้อใดต่อไปนี้ได้รับประโยชน์หลักจากการสร้างเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์
- ปาดิศามีรายได้จากการขายของที่ระลึกให้นักท่องเที่ยว
 - นทีมีแหล่งประมงน้ำจืดขนาดใหญ่ในการประกอบอาชีพ
 - ปราณีมีสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ
 - ศตวรรษมีแหล่งน้ำเพียงพอสำหรับการเพาะปลูกในสวนของตนเอง

29. กัลยานั่งอยู่ที่สถานีรถไฟ แล้วได้ยินเสียงระฆังดัง 4 ครั้ง เสียงระฆังนี้มีหมายความว่าอย่างไร
- ก. รถไฟเที่ยวไปถึงสถานีถัดไป 1 สถานี
 - ข. รถไฟเที่ยวไปถึงสถานีถัดไป 2 สถานี
 - ค. รถไฟเที่ยวกลับถึงสถานีถัดไป 1 สถานี
 - ง. รถไฟเที่ยวกลับถึงสถานีถัดไป 2 สถานี
30. อำเภอใดในจังหวัดสระบุรีมีพื้นที่ปลูกทานตะวันมากที่สุด
- ก. อำเภอวังม่วง
 - ข. อำเภอแก่งคอย
 - ค. อำเภอพระพุทธบาท
 - ง. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

ภาคผนวก ค
ตัวอย่างเครื่องมือ

หนังสืออ่านเพิ่มเติม สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง เกร็ดความรู้ คู่เมืองสระบุรี

หน่วยที่ 1

พระพุทธบาทสูงค่า

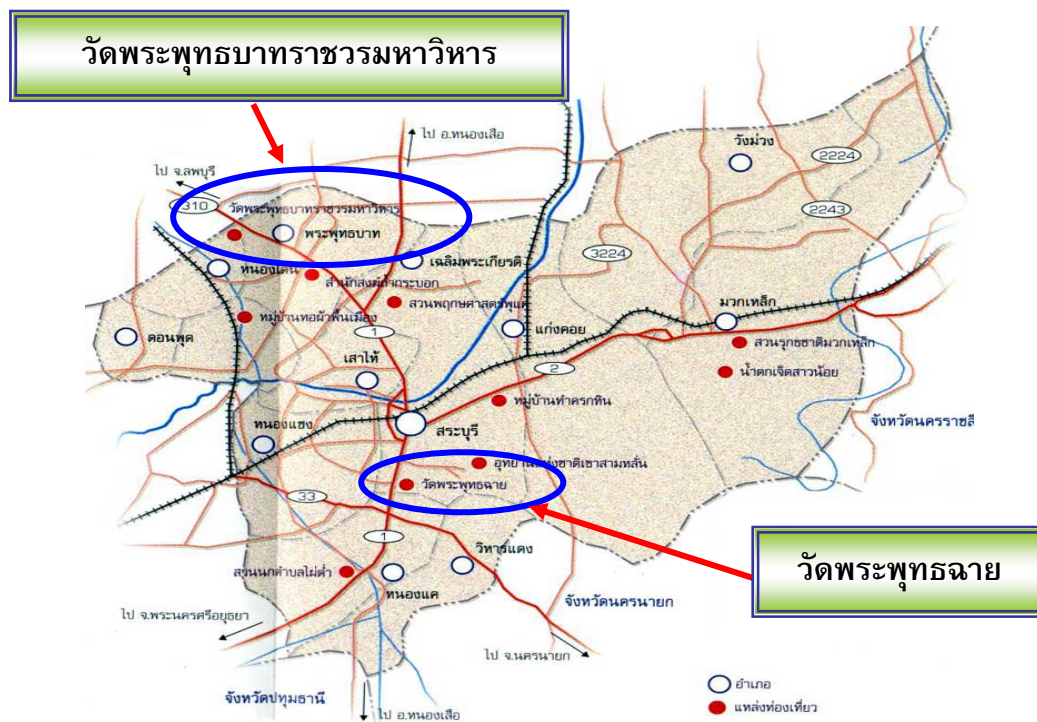

โดย

นางสาวนวเนตร สังข์สมบูรณ์

พระพุทธบาทสงคำ

สระบุรี ถือได้ว่าเป็นอีกจังหวัดหนึ่งในประเทศไทยที่มีความสำคัญทางพระพุทธศาสนา เนื่องจากเป็นที่ประดิษฐานรอยพระพุทธบาททั้งเบื้องซ้าย และเบื้องขวาของพระพุทธเจ้า พระบาทขวาประดิษฐาน ณ วัดพระพุทธฉาย อำเภอเมืองสระบุรี และพระบาทซ้ายประดิษฐานบนไหล่เขาสุวรรณบรรพต ณ วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร อำเภอพระพุทธบาท

โดยเฉพาะพระพุทธบาทที่วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหารนั้น สะท้อนให้เห็นว่า สระบุรีเป็นศูนย์กลางแห่งความศรัทธาของพุทธศาสนิกชนมาเนิ่นนาน นักวิชาการบางท่านเชื่อว่าอาจมีการค้นพบรอยพระพุทธบาทมานานแล้ว เพราะบริเวณรอบที่ประดิษฐานรอยพระพุทธบาทมีการค้นพบเมืองโบราณหลายเมือง เช่น บ้านคูเมือง หรือเมืองขีตขิน ทั้งยังมีการค้นพบหลักฐานอื่นๆที่มีอายุร่วมสมัยกับยุคทวารวดี ประติมากรรมจำหลักบนผนังถ้ำพระโพธิสัตว์ซึ่งเป็นรูปพระพุทธเจ้าประทับห้อยพระบาทแสดงธรรม เป็นต้น

..ผม และผองเพื่อนสมาชิกชมรมแฟนพันธุ์แท้สระบุรีพร้อมที่จะพาเพื่อนๆไปศึกษาเกี่ยวกับวัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหารแล้วนะครับ..ไปกันเลย

วัดพระพุทธรบาทราชวรมหาวิหาร

วัดพระพุทธรบาทราชวรมหาวิหาร เป็นพระอารามหลวงชั้นเอกชนิดพิเศษ ตั้งอยู่ที่ ตำบลขุนโขลน อำเภอพระพุทธรบาท ห่างจากตัวจังหวัดสระบุรีประมาณ 28 กิโลเมตร

รอยพระพุทธรบาท ณ เชิงเขาสุวรรณบรรพต แขวงเมืองสระบุรี คือ โบราณสถาน อันสำคัญยิ่ง ซึ่งผู้ที่ค้นพบรอยพระพุทธรบาทแห่งนี้ คือ พระานบุญ เมื่อปี พ.ศ.2167 ใน รัชสมัยพระเจ้าทรงธรรมแห่งกรุงศรีอยุธยา

รอยพระพุทธรบาท มีลักษณะของรอยพระบาทคล้ายเท้าคน กว้าง 21 นิ้ว ยาว 5 ฟุต ลึก 11 นิ้ว พระเจ้าทรงธรรมทรงเห็นว่า เป็นรอยพระบาทตามลักษณะ 108 ประการ จึงโปรดให้สร้างมณฑป ชั่วคราวครอบรอยพระบาทไว้

เป็นงานศิลปกรรมประดับมุขชั้นเยี่ยมของเมืองไทย

ลักษณะของมณฑปเป็นอาคารรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ประกอบเครื่องยอดรูปปราสาท 7 ชั้น มุงกระเบื้องเคลือบ สีเขียว มีซุ้มบันแถลงประดับทุกชั้น มีเสาดินย้อมุมไม้สิบสอง ปิดทองประดับกระจับปี่โดยรอบ ฝาผนังด้านนอกปิดทองประดับ กระจักเป็นรูปเทพพนม และมีพุ่ม ข้าวบิณฑ์ บานประตูพระมณฑป

ทางขึ้นพระมณฑปเป็นบันไดนาคสามสาย หมายถึง บันไดเงิน บันไดทอง และบันไดแก้ว ที่ทอดลงจากสวรรค์ หันหน้าที่ยิงบันไดหล่อด้วยทองสำริด เป็นนาค 5 เศียร

บริเวณรอบมณฑปมีระฆังแขวนเรียงราย เพื่อให้ผู้ที่มานมัสการได้ตีเป็นการแผ่ส่วนกุศล แก่เพื่อนมนุษย์ทั้งหลาย โดยกำหนดให้มีระฆัง เก่าแก่เพียง 72 ใบ เพื่อเฉลิมพระเกียรติแด่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

มหาราช เนื่องในวโรกาสทรงเจริญพระชนม พรรษาครบ 6 รอบ คือ 72 พรรษา

นอกจากจะมีมณฑปที่สวยงามเช่นนี้แล้ว ยังมีพระอุโบสถ และพระวิหารต่างๆที่อยู่รายรอบ ล้วนสร้างตามแบบศิลปกรรม สมัยกรุงศรีอยุธยา และตอนต้นกรุงรัตนโกสินทร์อีกหลายแห่ง .. มะปรางจะเป็นคนพาเพื่อนๆไปเองค่ะ..

ศาลาฤๅษีจำลอง

ศาลาฤๅษีจำลอง หรือฤๅษีหมอนี้ ตั้งอยู่เชิงเขาโพธิ์ลังกา เสาก่ออิฐถือปูน หลังคา มุงกระเบื้องไทย สร้างสมัยกรุงศรีอยุธยา ศาลาหลังนี้มีรูปฤๅษีจำลอง คือ สัจจพันธุ์ฤๅษี ตั้งอยู่กลางศาลา พระฤๅษีนี้มีประชาชนนิยมนับถือว่ามีความศักดิ์สิทธิ์ผู้ใดเจ็บป่วย ไปกราบไหว้ขอรักษาขนอน้ำมนต์อาบหรือตีหมกก็หาย นับว่าเป็นที่ศักดิ์สิทธิ์แห่งหนึ่ง

ศาลาเปลื้องเครื่อง

เป็นศาลาโถงแบบไทยมุขประเจิดในสมัยโบราณ ก่อนที่พระเจ้าแผ่นดินจะเสด็จขึ้นนมัสการรอยพระพุทธรูปทรงเปลี่ยนฉลองพระองค์ที่ศาลาเปลื้องเครื่องนี้ เจ้าพนักงานภูษามาลาจะต้องเตรียมตกแต่งเป็นที่ประทับ และกันม่านบังไว้ทั้งสี่ด้าน ม่านที่กันศาลานี้เรียกเป็นสามัญว่า "ม่านปักวันทอง"

เข้าใจว่าม่านที่กันศาลาเปลื้องเครื่องนี้ คงจะใช้ปักกันอย่างประณีตมาแต่ครั้งสมัยกรุงศรีอยุธยาแล้ว เพราะจะต้องประกวดฝีมือกันจนเป็นประเพณีถวายม่านปักวันทอง

วิหารคลัง 3 หลัง

เรียกชื่อตามที่อยู่ตอนเชิงเขาข้างล่าง ตรงกลาง และข้างบนเนินเขา คือ วิหารหลังที่อยู่ข้างล่างเรียกว่า วิหารคลังล่าง อยู่ตรงกลางเรียกว่า วิหารคลังกลาง และวิหารที่อยู่เหนือขึ้นไปเรียกว่า วิหารคลังบน

วิหารเหล่านี้มีลักษณะทรงไทย ก่ออิฐถือปูน ชุ่มประตู่ และบานหน้าต่างสลักลวดลายหลังคามุงกระเบื้องไทยสร้างมาตั้งแต่แผ่นดินสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม ซึ่งเดิมเป็นที่ประดิษฐานพระเขี้ยวแก้ว และเก็บเครื่องพุทธบูชา

พระวิหารทั้ง 3 หลังนี้ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ใหม่ทั้งหมด โดยการซ่อมครั้งหลังได้กระทำเมื่อปี พ.ศ. 2497

พระวิหารคลังล่าง ปัจจุบันเรียกว่า วิหารจีน เหตุที่ได้ชื่อนั้นเนื่องจากเป็นที่ออกอุรัง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2470 เป็นต้นมา วิหารหลังนี้จึงได้นามว่า วิหารจีนแต่ครั้งนั้น และพุทธศาสนิกชนชาวจีนที่มาจากประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ ได้มานมัสการรอยพระพุทธรูปจำนวนมากต่างมีความเชื่อว่าเป็นที่สถิตของ พระเจ้าปอบก

วิหารคลังล่างมีพระพุทธรูปจีนองค์ใหญ่ที่เรียกว่า "พระกวนอิม" กับพระพุทธรูปสมัยต่างๆหลายองค์ ในงานเทศกาลนมัสการรอยพระพุทธรูปชาวจีนหลังไหลกันเข้าไปนมัสการพระพุทธรูปในวิหารนี้แน่นขนัด ต่างทำพิธีบูชาตามลัทธินิยม และปิดทองพระ เสียงสวดมนต์ เสียงสั่นดัวและเสียงประทัดดังสนั่นหวั่นไหว แม้คนไทยก็พอใจเสียงไซค์ นับว่าเป็นสถานที่สำคัญแห่งหนึ่ง

พระวิหารป่าเลไลยก์

พระวิหารป่าเลไลยก์ ตั้งอยู่ด้านทิศใต้ของพระมณฑป เป็นวิหารก่ออิฐถือปูน ประติมากรรมหน้าต่างสลักลวดลายหลังคามุงกระเบื้องไทย

เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางป่าเลไลยก์ หน้าตักกว้าง 3.50 เมตร และยังมีพระพุทธรูปปางไสยาสน์ขนาดองค์ยาว 6.20 เมตร กับ พระพุทธรูปปางต่างๆ เป็นที่สักการะแห่งหนึ่ง บูรณะใหม่หลังคาเปลี่ยนมาเป็นมุงกระเบื้องเคลือบสี เมื่อปี พ.ศ. 2496

ศาลพระกาฬ

ศาลพระกาฬ เป็นศาลาหลังเล็กอยู่หลังพระอุโบสถ ตัวศาลาของเดิมชำรุดทรุดโทรมได้รื้อสร้างใหม่ เมื่อปี พ.ศ.2469 ที่ศาลนี้มีเทวรูปยืน 4 องค์ นั่ง 2 องค์ รวม 6 องค์

เทวรูปเหล่านี้ทำด้วยศิลาทรายเป็นฝีมือช่างขอมชุดพบที่เมืองโบราณ เรียกกันว่าเมืองขีตชิน ซึ่งตั้งอยู่ที่อำเภอบ้านหมอ ในปัจจุบันนำมาประดิษฐานไว้ที่วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหารตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระมหากษัตริย์ และเจ้านายพระองค์ต่างๆตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาชั้นหลัง จนมาถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ได้เสด็จไปทรงนมัสการพระพุทธบาทแห่งนี้มาโดยตลอด ดังจะเห็นได้จากประวัติการจัดสร้าง และการบูรณปฏิสังขรณ์โบราณสถานภายในวัด ดังนี้

พระวิหารพระพุทธบาทสี่รอย

พระวิหารพระพุทธบาทสี่รอย ตั้งอยู่ริมประตูทางเข้าด้านประตูเสด็จ สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง แห่งกรุงศรีอยุธยา ภายในพระวิหารมีรอยพระพุทธบาทโลหะ ทำซ้อนกันเป็นสี่รอย ซึ่งหมายถึง การเสด็จอุบัติของพระพุทธเจ้า 4 พระองค์ คือ พระกกุสันธะ พระโกนาคมนะ พระกัสสปะ พระโคตมะ ในงานเทศกาลเดือน 3 เดือน 4 มีพุทธศาสนิกชนนิยมพากันไปสักการะยกช้างเสี่ยงทาย

พระวิหารหลังนี้ได้รับการบูรณะในสมัยสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และบูรณปฏิสังขรณ์ใหม่โดยเปลี่ยนหลังคาเป็นกระเบื้องเคลือบสี ในปี พ.ศ. 2497

พระมกุฏพันธเจดีย์

เป็นเจดีย์ที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯให้สร้างด้วยศิลาอ่อนทั้งองค์เพื่อบรรจุพระบรมธาตุในปี พ.ศ.2403 อยู่ด้านเหนือใกล้กับองค์พระมณฑป

พระเจดีย์พระธาตุพนม

พระเจดีย์พระธาตุพนมนี้ สมเด็จพระราชวัง บวรมหาศักตดิพลเสพย์ ในสมัยรัชกาล 3 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ทรงสร้างตามแบบพระธาตุพนม เพราะทรงเลื่อมใสศรัทธาพระธาตุพนมที่จังหวัดนครพนม เมื่อพระองค์เสด็จกลับจากเมืองเวียงจันทน์ ทรงแวะนมัสการรอยพระพุทธรูปบาทก่อนเข้าสู่กรุงเทพฯ ทรงพระราชศรัทธาถวายเครื่องสูงที่แห่เสด็จในงานพระราชสงครามนั้นไว้เป็นพุทธบูชาด้วย

พระที่นั่งเย็น

เดิมเป็นศาลาประโคมเป็นสถานที่ประโคมดนตรีถวายเป็นพุทธบูชา ต่อมาได้บูรณะใหม่เป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช เมื่อคราวเสด็จยกยอดพระจุลมงกุฎพระมณฑปพระพุทธรูป พ.ศ. 2495

..คนในสมัยก่อนเชื่อกันว่าใครได้ไปไหว้พระบาทครบ 7 ครั้ง เมื่อตายแล้วจะได้ขึ้นสวรรค์ เหตุที่เชื่อกันเช่นนี้เพราะว่าในสมัยก่อนการเดินทางลำบากมาก จะต้องเดินทางทั้งทางน้ำและทางบก ผู้ที่จะไปนมัสการรอยพระบาทนี้จะต้องเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธรูปอย่างมาก จึงได้มีความพากเพียรพยายาม ในการเดินทางนั่นเอง..

ในปีหนึ่งๆ จะมีประชาชนจากทุกสารทิศมานมัสการรอยพระพุทธรูปด้วยความเลื่อมใส โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานเทศกาลนมัสการพระพุทธรูป ซึ่งปกติจัดให้มี ปีละ 2 ครั้ง คือ ตั้งแต่ขึ้น 8 ค่ำ เดือน 3 จนถึงแรม 1 ค่ำ และตั้งแต่ขึ้น 8 ค่ำ เดือน 4

ตามรอยวรรณคดี

“นิราศพระบาท”

ประวัติความเป็นมา

เมื่อครั้งพระองค์เจ้าปฐมวงศ์ พระโอรสในกรมพระราชวังหลัง ซึ่งทรงผนวชอยู่ ณ วัดระฆังโฆสิตาราม ได้เสด็จไปทรงเวียนเทียนวันมาฆบูชาที่วัดพระพุทธบาทฯ เมื่อเดือน 3 ปีพ.ศ.2350 สุนทรภู่ซึ่งเป็นมหาดเล็กในพระองค์ก็ต้องตามเสด็จไปในครั้งนี้ ทั้งๆที่ยังมีเรื่องมีราวกับแม่จันยังไม่ทันได้คืนดี

ในการตามเสด็จครั้งนี้สุนทรภู่จึงได้แต่งนิราศพระบาทขึ้น ซึ่งมีความยาวถึง 462 คำกลอน นับเป็นนิราศที่ยาวมากเรื่องหนึ่งของสุนทรภู่ โดยมีเนื้อหาบรรยายการเดินทาง ขณะโดยเสด็จพระองค์เจ้าปฐมวงศ์ไปนมัสการพระพุทธบาทสระบุรี (ในจังหวัดสระบุรี ปัจจุบัน) เมื่อวันที่ขึ้น 12 ค่ำ เดือน 3 ปีเถาะ พ.ศ. 2350

ความหมายของนิราศ

คำว่า **นิราศ** ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง เรื่องราวที่พรรณนาถึงการจากกันหรือจากที่อยู่ไปในที่ต่าง ๆ มักแต่งเป็นกลอนหรือโคลง เช่น นิราศเมืองแกลง นิราศนรินทร์ นิราศพระบาท เป็นต้น

วรรณคดีประเภท**นิราศ** ไม่มีต้นกำเนิดแน่นอนว่าไทยได้รับมาจากไหน แต่ผู้แต่งนิราศส่วนใหญ่ก็ยังคงยึดกฎเกณฑ์เก่าๆเป็นแนวทางในการเขียน คือ นิยมเขียนแบบคร่ำครวญ แสดงอารมณ์สะเทือนใจของผู้แต่งที่มีต่อนางผู้เป็นที่รักที่อยู่ข้างหลังเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ บันทึกการท่องเที่ยวไปในสถานที่ต่างๆ

ประวัติผู้แต่ง

สุนทรภู่

เกิดเมื่อวันจันทร์ เดือน 8 ขึ้น 1 ค่ำ ปีมะเมีย จุลศักราช 1148 เวลาประมาณ 8.00 น. ซึ่งตรงกับ วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ.2329 ในสมัยรัชกาลที่ 1 เป็นบุตรขุนศรีสังหาร (พลับ) และแม่ช้อย ซึ่งทำหน้าที่เป็นแม่นมของพระธิดาในกรมพระราชวังหลัง ส่วนบิดานั้นบวชเป็นพระอยู่ที่วัดบ้านกร่ำ อำเภอกาหลง

จังหวัดระยอง

สุนทรภู่เป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอน สันทัดทั้งสักวา และเพลงยาว เมื่อรุ่นหนุ่มเกิดรักใคร่ชอบพอกับนางข้าหลวงในวังหลังชื่อ แม่จัน ครั้นความทราบถึงกรมพระราชวังหลัง พระองค์ก็กริ้วรับสั่งให้นำสุนทรภู่ และแม่จันไปจองจำทันที แต่ทั้งสองถูกจองจำได้ไม่นาน เมื่อกรมพระราชวังหลังเสด็จทิวงคตในปีพ.ศ.2349 ทั้งสองก็พ้นโทษออกมา

หลังจากนั้นสุนทรภู่ได้เป็นมหาดเล็กของพระองค์เจ้าปฐมวงศ์ พระโอรสองค์เล็กของกรมพระราชวังหลัง ซึ่งทรงผนวชอยู่ที่วัดระฆังโฆสิตาราม ในช่วงนี้สุนทรภู่ก็สมหวังในรักได้แม่จันเป็นภรรยา แต่สุนทรภู่เป็นคนเจ้าชู้ หลังจากแต่งงานได้ไม่นานก็เกิดการระหองระแหงกับแม่จันแต่ยังไม่ทันได้คืนดี สุนทรภู่ก็ต้องตามเสด็จพระองค์เจ้าปฐมวงศ์ไปนมัสการพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ในวันมาฆบูชา และได้แต่ง **นิราศพระบาท** สุนทรภู่ตามเสด็จกลับถึงกรุงเทพฯ ในเดือน 3 ปีพ.ศ.2350 สุนทรภู่มีบุตรกับแม่จัน 1 คน ชื่อหนูพุด แต่ชีวิตครอบครัวก็ยังไม่ราบรื่นนักในที่สุดแม่จันก็ร้างลากันไป

สุนทรภู่รับราชการไม่ก้าวหน้านัก เพราะติดนิสัยรักกาพย์กลอน กระทั่งในสมัยรัชกาลที่ 2 จึงเป็นที่โปรดปรานให้เป็น **"ขุนสุนทรโวหาร"** (ภู่) เรียกกันสั้นๆว่า **สุนทรภู่** ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 4 ได้รับบรรดาศักดิ์เป็น **"พระสุนทรโวหาร"** และถึงแก่กรรมเมื่อปีเถาะ พ.ศ.2398 อายุได้ 69 ปี ซึ่งผู้ที่สืบเชื้อสายมาจากสุนทรภู่จะได้รับนามสกุล **"ภูเรือหงส์"**

..นี่คือประวัติของสุนทรภู่
โดยสังเขปค่ะ..

สุนทรภู่ได้รับการยกย่อง
ว่าเป็น **"กวีเอกของโลก"**
เมื่อปี พ.ศ.2529..น่าชื่นชม
กับผลงานของท่านจริงๆนะ

โบราณสถาน..ในงานวรรณคดี

บ่อพรานล้างเนื้อ

..ผมจะพาเพื่อนๆ ไปรู้จัก
กับสถานที่ต่าง ๆ ที่มี
ความเกี่ยวข้องกับวัด
พระพุทธบาทในนิราศ
พระบาทกันนะครับ..

ในสมัยก่อนเชื่อกันว่า “พรานบุญ” ผู้ซึ่งค้นพบรอยพระพุทธบาท ได้เคยล้างเนื้อในบ่อนี้ จึงมีผู้นับถือกันว่าเป็นบ่อน้ำที่สำคัญแห่งหนึ่ง และในบริเวณใกล้เคียงยังมีบ่อปักหมอก ซึ่งมีสภาพเป็นรูเล็กๆ ปรากฏอยู่บนหิน เชื่อกันว่าพรานบุญได้ใช้บ่อนี้เป็นที่ปักหมอกไว้

บ่อน้ำนี้จะมีน้ำเต็มอยู่ตลอดเวลา มีผู้นับถือว่าเป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวจีนซึ่งพากันเดินทางมาจากทุกหนแห่งเพื่อจะได้นำน้ำในบ่อนี้ไปบริโภค และฝากญาติมิตรเรียกว่า **เซียนจួយ** ดังที่นิราศของสุนทรภู่กล่าวไว้ดังนี้

ถึงบ่อหนึ่งมีน้ำคำบุราณ
พิเคราะห์น้ำสมคำบุราณกล่าว
ถนอมหอมกลิ่นนุชเป็นสุขใจ
น่าฉงนจนใจสงสัยจ้าน
แต่กล่าวไว้ว่าพรานล้างเนื้อ

ว่า**บ่อพรานล้างเนื้อ**ที่ในไพร
ยังมีคาวเหม็นห็นจนคลิ่นไส้
โอ้เป็นไรจึงไม่ติดอรามา
ด้วยรอยพรานจารีก็อยู่กับผา
รอยตีนหมากก็ยังมีสำคัญครันฯ

นิราศพระบาท ของ สุนทรภู่

เขาโพธิ์ลังกา

ตั้งอยู่ด้านตะวันออกพระมณฑป ซึ่งเขาลูกนี้เรียกว่า "สุวรรณบรรพต" ในพระราชพงศาวดาร

ที่มาของคำว่า เขาโพธิ์ลังกา คงจะเนื่องมาจากได้นำเอาพันธุ์พระศรีมหาโพธิ์จากลังกามาปลูกไว้ในบริเวณนี้

เขาโพธิ์ลังกามีพระเจดีย์ขนาดต่างๆ หลากองค์หนึ่งสร้างไว้บนยอดเขาทิศตะวันตก สูงเด่นแลเห็นได้แต่ไกล เป็นเครื่องหมายแห่งพระพุทธบาทได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ยังมีวิหารตั้งเรียงรายอยู่ตามไหล่เขาอีกหลายหลัง

อธิษฐานแล้วก็ลาฝ่าพระบาท
ขึ้น**เขาโพธิ์ลังกา**ศิลาชัน
ศาลาริมมีทั้งระฆังห้อย
ดงลั่นทมร่มรอบคิริเรียง
มีชะวากคูหาศิลาหุบ
แต่คนนมัสการนานอนันต์

เที่ยวประพาสในพนมพนาสณฑ์
มีสำคัญรุกขโพธิ์ลังกาเรียง
เขาตีบ่อยไปยังค้ำไม้ขาดเสียง
มีกุฎีเคียงอยู่บนเขาเป็นหลั่นกัน
ในถ้ำมีพุทธรูปนรังสรรค์
บนเขานั้นแจ่มจริงทั้งหญิงชายๆ
นิราศพระบาท ของ สุนทรภู่

ศาลเจ้าพ่อเขาดก

เหตุที่เรียกว่า **เจ้าพ่อเขาดก** คือ เทวรูปที่สถิตย์อยู่ในศาลเจ้า ตัวศาลตั้งอยู่เชิงเขาดกสร้างตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา เครื่องบนทำด้วยไม้ มีข้อฟ้าใบระกาแต่ถูกไฟป่าไหม้เสมอต้องสร้างใหม่เรื่อยมา

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงให้สร้างใหม่ทำเป็นกังจิ้น ส่วนเครื่องบนใช้อัฐปูนนำศิลาจากเขาดกให้ช่างจำหลักเป็นเทวรูปนั่งชันเขาสองประมาณ 80 เซนติเมตร

หลังจากนั้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เทวรูปได้ถูกไฟไหม้ จึงให้สร้างเทวรูปทรงเครื่องสูงประมาณ 1 เมตร เทวรูปองค์นี้ชาวบ้านเรียกว่า **เจ้าตาก** ตั้งอยู่หน้าเทวรูปเจ้าพ่อเขาดก

พี่แะเข้าเขาดกคอยนำเสด็จ
เอาเทียนจุดบูชาแก่เทวัญ
เห็นเขาดกเขาแตกมาตกลึก
ที่ตกยากจากนางมากกลางไพร
รำจวนจิตคิดไปน้ำใจหาย
จึงเลยลาอารักษ์ริมคี่รี

ดูเทเวศร์อารักษ์นรังสรรค์
ให้ป้องกันอันตรายในราวไพร
อนาถนีกแล้วนำน้ำตาไหล
วิตกใจตกมาถึงคี่รี
ไม่เว้นววยความเทวษสวาทศรี
จงสุขีเกิดนะข้าขอลาจรร

นิราศพระบาท ของ สุนทรภู่

..เป็นอย่างไรบ้างจะหนูๆวันนี้ได้ไปเที่ยวที่
วัดพระพุทธรบาทราชวรมหาวิหารกับสมาชิก
แฟนพันธุ์แท้สระบุรี .. สนุกกันหรือเปล่า..?

พวกเราหวังว่าเพื่อนๆคงจะได้รับ
ความรู้เกี่ยวกับพระพุทธรบาทที่วัด
พระพุทธรบาทราชวรมหาวิหาร
ดียิ่งขึ้นนะคะ..

เมื่อเพื่อนๆอ่านเรื่องพระพุทธรบาทสูงค่า
จบแล้ว อย่าลืมทำแบบทดสอบด้วยนะ

แล้วพบกันใหม่ในการไปเที่ยว
จังหวัดสระบุรีในครั้งต่อไปนะ

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการอำนวยการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี. (2542). *ประชุมพงศาวดารฉบับ*

กาญจนาภิเษก. กรุงเทพฯ: กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์.

เครือซีเมนต์ไทยสระบุรี. (2541). *สระบุรี*. สระบุรี : บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด

สำนักงานจังหวัดสระบุรี. (2550). *รายงานการดำเนินงานประจำปี 2550 จังหวัดสระบุรี*. สระบุรี.

สุนทรภู่. (2543). *นิราศพระบาท:นิราศสุนทรภู่*. กรุงเทพฯ: ธารปัญญา.

แบบฝึกหัดระหว่างเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย
เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี
หน่วยที่ 1 พระพุทธบาทสูงค่า

คำสั่ง จงเลือกคำตอบข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. รอยพระพุทธบาท ณ วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร ถูกค้นพบในสมัยใด
 - ก. กรุงธนบุรี
 - ข. กรุงสุโขทัย
 - ค. กรุงศรีอยุธยา
 - ง. กรุงรัตนโกสินทร์
2. “ผู้ใดมานมัสการพระพุทธบาทครบ 7 ครั้ง ตายไปจะได้ขึ้นสวรรค์” เป็นความเชื่อในเรื่องใด
 - ก. ความเชื่อเรื่องโชคกลาง
 - ข. ความเชื่อเรื่องโลกหน้า
 - ค. ความเชื่อเรื่องภูตผีปีศาจ
 - ง. ความเชื่อเรื่องการทำความดี
3. ปุชณียสถานใดที่ชาวจีนเชื่อว่าเป็นที่สถิตของ “พระเจ้าปองง”
 - ก. วิหารคลังล่าง
 - ข. วิหารคลังบน
 - ค. วิหารคลังกลาง
 - ง. วิหารวัดป่าเลไลย์
4. รัชกาลที่ 4 ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างปุชณียสถานแห่งใด
 - ก. ศาลเจ้าพ่อเขาตก
 - ข. พระมกุฏพันธเจดีย์
 - ค. พระเจดีย์พระธาตุพนม
 - ง. พระวิหารพระพุทธบาทสี่รอย
5. คำในข้อใดไม่เข้าพวก
 - ก. ศีลา
 - ข. บรรพต
 - ค. สิงขร
 - ง. คีรี

เฉลยแบบฝึกหัดระหว่างเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย
เรื่อง เกร็ดความรู้คู่เมืองสระบุรี
หน่วยที่ 1 พระพุทธบาทสูงค่า

1. ค

2. ง

3. ก

4. ข

5. ก

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวนวเนตร สังข์สมบูรณ์
วันเดือนปีเกิด	9 มิถุนายน 2523
สถานที่เกิด	จังหวัดอ่างทอง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	14 หมู่ 2 ตำบลโคกพุทรา อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง รหัสไปรษณีย์ 14120
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู คศ. 1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเทศบาล 4 หนองแคอนุสรณ์ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2540	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนสตรีอ่างทอง
พ.ศ.2544	ศิลปศาสตรบัณฑิต (วิชาเอกภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร) จากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
พ.ศ.2545	ประกาศนียบัตรบัณฑิต (สาขาการจัดการ และการประเมินโครงการ) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ.2547	ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ.2552	การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการมัธยมศึกษา กลุ่มการสอนภาษาไทย) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร